

RandKrant

M A A N D B L A D

VOOR DE BEWONERS VAN DE VLAAMSE RAND

AFGIFFTEKANTOOR: 9240 ZELE - P.1A9271 • VERSCHIJNT NIET IN AUGUSTUS

Stilaan meer Nederlands in
Brusselse ziekenhuizen

FiguranDten
Auteur Joseph Pearce:
'Ik ben niet zo'n schrijver met
een ijzersterk zelfvertrouwen'

Burenruzie: Mensen moeten opnieuw
met elkaar leren praten

Komen en gaan in de rand (2)
Zolang zij arm waren, bleven zij Vlaams

Dorpsgezichten
Naar De Helle in Ruisbroek

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

Onze dorpen mogen niet verloren gaan

Bill Gates die zich de Romeinse dichter Vergilius waant. Gouverneur Lodewijk De Witte van Vlaams-Brabant weefde die parallel in zijn openingstoespraak op 4 oktober voor de provincieraad ter gelegenheid van het nieuwe politieke jaar. Met als thema 'Mijn platteland aan de horizon' - een horizon die hij tot 2025 verlegt - hield hij een warm pleidooi voor het behoud van het landelijke karakter van de weinige plattelandsgebieden die ons nog resten.

FOTO: PATRICK DE SPIEGELARE

Lodewijk De Witte

De provincie Vlaams-Brabant is meer dan enkele steden en de uitdijende woongebieden daarrond. Er is ook nog het platteland en om dat af te bakenen hanteert de gouverneur een bevolkingsdichtheid van 300 inwoners/km² (het dubbele van de internationale norm, maar verdedigbaar in het dichtbevolkte Vlaanderen).

Zo komt hij uit bij twee gebieden met een meer uitgesproken landelijk karakter dan de rest van de provincie: het Pajottenland en het Hageland.

In het toekomstperspectief van de gouverneur heet het dat de postmoderne mens opgaat in een boeiende job die eerder op de toekomst dan op het heden is gericht, maar 'op weg naar huis wordt hij overvallen door een postproductieve bewustwording waarbij hij verlangt naar een rustgevende, landelijke omgeving. In zijn dagdromen, achter het stuur na de dagtaak, verandert hij van Bill Gates in Vergilius'.

Behoud van oorspronkelijk karakter

Mooi en poëtisch natuurlijk, maar de gouverneur is niet

blind voor de tekortkomingen of voor de dreiging die rusten op het platteland en de leefbaarheid van de dorpen. Volgens hem bestaat de meest dringende en prioritaire opdracht voor het vrijwaren van het landelijke karakter van plattelandsdorpen erin dat de overheden 'samen investeren in een adequaat planologisch en stedenbouwkundig kader voor bebouwing in plattelandsgebieden'.

De Witte stelt immers vast dat de druk op de woningmarkt zich ook in grote delen van de plattelandsgebieden laat voelen. 'De prijzen van bouwgronden en woningen liggen in de plattelandsgebieden een stuk lager dan in de centrumsteden en hun randgemeenten, maar ze stijgen wel sneller', aldus de gouverneur volgens wie het voor de overheden niet eenvoudig

is greep te krijgen op de evolutie van de prijzen op de woningmarkt. Een remedie? De overheid zou zelf een aanbod aan betaalbare woningen moeten voorzien. Dat is niet zo evident, want 'binnen een Europese context heeft Vlaanderen geen al te sterke traditie van sociale woningbouw en binnen de Vlaamse context heeft Vlaams-Brabant zelfs een achterstand qua sociale woningen'. Veelbetekend verwijst De Witte ook naar de burgemeester van Beauvechain/Bevekom die hem erop attendeerde dat inwijkelingen liever in Waals-Brabant gaan wonen omdat het beleid en de stedenbouwkundige regels daar borg staan voor meer respect voor en een betere bescherming van het oorspronkelijke karakter van het dorp.

Eén visie op een gebied

In de conclusies op zijn globale analyse van het platteland legt de gouverneur de nadruk op het bundelen van de sectorale benaderingen en hun integratie tot één visie op een gebied. 'Anders zitten we me een probleem', aldus De Witte die er niet voor terugschrikt het begrip 'dorpsherwaardering' van onder het stof te halen, al stipt hij zelf aan dat het 'beleggen' is. In zijn visie krijgt het echter een positieve en dynamische invulling. Om tot resultaten te komen pleit hij voor geïntegreerde beleidsplannen, gedifferentieerde beleidsregels en een gebiedsgerichte benadering. 'Dan kan het Vlaamse platteland voor ieder van ons mijn platteland blijven; een plek waarop de lyriek van dat mooie lied van de onsterflijke Belgische zanger Jacques Brel toepasselijk is', aldus een bevlogen gouverneur. Volgens hem moet het de ambitie van om het even welk plattelandsdorp zijn dat binnen tien of twintig jaar wordt gezegd: 'Bommerskonte is toch een mooi dorp geworden'.

Er zal werk aan de winkel zijn om de Bill Gates in ons een Vergilius-gevoel te geven.

Johan Cuppens

Le Gouverneur De Witte s'inquiète pour les zones rurales

Dans le discours qu'il a prononcé devant le conseil provincial le 4 octobre dernier, à l'occasion de la rentrée politique, le gouverneur du Brabant flamand, Lodewijk De Witte, a tenu un plaidoyer pour la sauvegarde des rares zones rurales qu'il nous reste, plus particulièrement le Pajottenland et le Hageland. En l'an 2025, l'homme postmoderne aura plus que jamais besoin d'un environnement rural et paisible, dit le gouverneur. C'est pourquoi il est d'avis que les pouvoirs publics doivent élaborer d'urgence un cadre planologique et urbanistique adéquat afin d'endiguer la vague de constructions nouvelles dans les zones rurales. Plus de respect pour et une meilleure protection du caractère authentique du village, tels doivent être les principes fondamentaux de la politique à mener car, c'est la seule façon de préserver - pour les générations futures - la Flandre telle que nous la connaissons de l'héritage de Jacques Brel.

inhoud

november 2005 nr. 10

Stilaan meer Nederlands in Brusselse ziekenhuizen 4

De gebrekkige kennis van het Nederlands in de Brusselse ziekenhuizen is al jaren een doorn in het oog van veel Vlaamse patiënten. Sinds kort lijkt er echter een nieuwe wind te waaien. Sommige ziekenhuizen moedigen hun personeel aan om taalcurssussen te volgen en zetten hun deuren open voor Nederlandstalige stagiairs.

Vilvoorde mag autonoom beslissen over afleveren van bouwvergunningen 8

FiguranDten 10

De schrijver Joseph Pearce woont al dertig jaar in Antwerpen, maar voelt zich desondanks nog op-en-top Vilvoordenaar omdat hij er als kind een fascinerende jeugd beleefde. Toen hij veertien was, vernam Joseph dat zijn vader geen Brit was, zoals hij tot dan had gedacht, maar van Duits-joodse afkomst was. Die verborgen geschiedenis leverde het materiaal voor zijn debuutroman *Land van belofte* in 1999.

Burenruzie oplossen door burenbemiddeling 12

Komen en gaan in de rand (2) 22

Over Brussel en de rand zijn tientallen boeken en studies en honderden pamfletten geschreven. Guido Fonteyn dook in zijn boekenkast en werd gesterkt in zijn overtuiging dat de taalproblematiek ligt ingebed in de sociaal-economische, demografische en politieke evolutie ter plaatse.

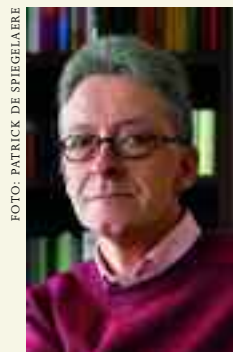
Dorpsgezichten (15) 26

Het huis van tekenaar Jules Lismonde in Linkebeek 29

en ook nog **Van Asse tot Zaventem 6 Zonder omwegen 24**

Van huizen en tuinen 26 RestauranDt 28 Gemengde gevoelens 32

Floris' kijk op de leuke kant van de rand

Stilaan méér Nederlands in Brusselse ziekenhuizen

De gebrekkige kennis van het Nederlands in de Brusselse ziekenhuizen is al jaren een doorn in het oog van veel Vlaamse patiënten. Toch waait er een nieuwe wind. Sommige ziekenhuizen laten hun personeel een taalbad ondergaan of zetten hun deuren open voor Nederlandstalige stagiairs. Een en ander duidt op een heuse mentaliteitswijziging.

De stages voor Nederlandstalige artsen, verpleegkundigen en ander medisch personeel worden georganiseerd door de vzw Pro Medicis die op vraag van de Vlaamse overheid de tweetalige gezondheidszorg in de Brusselse ziekenhuizen probeert te stimuleren. Elk jaar gaat Pro Medicis in de hoofd-

stad op zoek naar een honderdtal stageplaatsen. De vzw zorgt voor het onthaal van de stagiairs, maakt ze wegwijs en geeft een financiële tegemoetkoming voor pendelen of logies. 'We doen vaak mollenwerk', lacht projectleider Dieter De Court. 'Eerst zoeken we stageplaatsen, dan pas de stagiairs om ze in te vullen. Als die eenmaal aan de slag zijn op een afdeling van het ziekenhuis volgen de andere afdelingen meestal vanzelf. De stages hebben een heilzaam lange termijn effect. Er is een tekort aan stagiairs in de Brusselse ziekenhuizen en daarom zijn zij vragende partij. Wij vragen van de ziekenhuizen een aantal garanties. De stagiairs moeten bijvoorbeeld hun verslagen in het Nederlands kunnen opstellen. Zo krijg je op de diensten waar ze werken geleidelijk een mentaliteitsverandering.'

Minder bitsig

Pro Medicis stelt zich niet flamingant op, maar hanteert een filosofie die is gebaseerd op respect. Dieter De Court: 'We gaan ervan uit dat de zorgverlener in staat moet zijn om de taal van de patiënt goed te spreken. Dat geldt zowel voor Franstaligen als Nederlandstaligen. Als iemand medische hulp nodig heeft, is het van kapitaal belang dat hij of zij in zijn eigen taal kan worden gerustgesteld en geholpen.' Op nog een andere manier worden de Brusselse ziekenhuizen wat meer tweetalig. De zes Brusselse MUG-diensten - dat zijn de snelle reanimitieteams die vanuit Brussel ook in de Vlaamse rand opereren - krijgen via het Huis van het Nederlands een op hun maat gesneden cursus Nederlands - te vergelijken met de succesvolle instant cursus Nederlands die vorig jaar speciaal voor Brusselse handelaars en winkeliers werd ontwikkeld. De formule blijkt aan te slaan, want ook andere ziekenhuisdiensten volgen.

De rabiate anti-Nederlandse houding in veel ziekenhuizen sterft kennelijk een langzame dood, ook al blijven er

harde kernen. 'De kentering is er zonder enige twijfel gekomen onder invloed van het hoffelijkheidsakkoord dat een aantal jaren geleden tussen de Franstalige en Nederlandstalige partijen werd gesloten', zegt voorzitter dr. Jan Snacken van Pro Medicis. 'Sinds de Vlamingen een minder harde communautaire koers zijn gaan varen, nemen veel ziekenhuisdirecties een minder bitse houding aan, vooral in de openbare ziekenhuizen.'

Te weinig Vlaamse huisartsen

'De laatste jaren is de situatie in het Brugmann-, Sint-Pieters-, en Bracobsziekenhuis zonder enige twijfel in gunstige zin geëvolueerd', constateert dokter Snacken. 'Hier en daar worden ook Nederlandstalige diensthoofden aangesteld, wat bijdraagt tot de tweetaligheid van de diensten in de ziekenhuizen. We proberen Vlaamse artsen in de hoofdstad ook te coachen, wat zeker bij de huisartsen geen overbodige luxe is. Er zijn nog maar een honderdtal Vlaamse huisartsen in Brussel, waarvan driekwart ouder is dan 45 jaar. Als er niet snel iets verandert, zal de wachtdienst binnen een aantal jaren moeten draaien met een pool van 12 mensen.'

'Vlaamse huisartsen warm maken voor een praktijk in Brussel ligt niet voor de hand', aldus Dieter De Court. 'Door het voortdurende oponthoud in het verkeer zijn huisbezoeken voor artsen in de hoofdstad bepaald geen pretje. Ook de factor veiligheid speelt een rol omdat huisartsen vaak 's nachts worden opgeroepen. Als ze voor een praktijk in Vlaanderen kiezen, worden ze alleszins niet met dit soort problemen geconfronteerd. Om te vermijden dat binnen tien jaar in Vlaanderen artsen moeten worden opgevorderd om in Brussel de continuïteit van de medische zorg te verzekeren, bestuderen we vandaag modellen die een oplossing kunnen bieden. Ik denk bijvoorbeeld aan multidisciplinaire groepspraktijken waar artsen werken op basis van een bediendencontract.'

FOTO: PATRICK DE SPRENGAERE

In het Sint-Jansziekenhuis beseft men dat het van kapitaal belang is dat een patiënt in zijn eigen taal kan worden geholpen en gerustgesteld

Meer alloctonen in de verzorging

Terwijl de Brusselse ziekenhuizen en de thuiszorg kampen met een groeiend tekort aan verzorgend personeel en verpleegkundigen, telt de hoofdstad tegelijk veel alloctonen die niet aan de bak komen. Staatssecretaris van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest Brigitte Grouwels (CD&V) wil daarom werkzoekende alloctonen op grotere schaal inzetten in de verzorgingssector. 'In hun cultuur wordt heel sterk de nadruk gelegd op de zorg voor de medemens, wat trouwens blijkt uit de goede ervaringen die we hier hebben met alloctonen in de verzorgingssector', aldus Brigitte Grouwels. 'Het komt er dus op aan zoveel mogelijk alloctonen te stimuleren voor een zorgberoep te kiezen of zich in die richting om te scholen en hen tijdens hun opleiding onze taal aan te leren. In het Sint-Guidoinstituut in Anderlecht hebben we aan de opleiding verpleegkunde een taal cursus op maat van alloctone studenten gekoppeld. Ik denk dat we nu bij werkzoekenden, de onderwijsinstellingen en de alloctone gemeenschappen in Brussel mensen warm moeten maken voor zorgberoepen. We hebben trouwens geen tijd te verliezen, want als de politiek niet ingrijpt, kunnen werknemers uit de nieuwe lidstaten van de Europese Unie zich vanaf mei 2006 vrij vestigen in ons land.'

Zorgnet helpt in het Nederlands

Er staat nog een heel ander project op stapel dat voor Nederlandstalige patiënten in Brussel en uit de rand garant staat voor verzorging in de eigen taal. Vanaf januari 2006 wordt eindelijk het Zorgnet operationeel, een gloednieuw concept van zorgverlening dat werd bedacht door de éminence grise van de ziekenhuiswereld, professor Jan Peers. 'Als de patiënt met een klacht bij zijn

huisarts aanklopt, kunnen ze samen bij het Zorgnet een volledig zorgplan laten samenstellen', aldus Jan Peers. 'Voor alle medische zorgen die de patiënt nodig heeft, biedt Zorgnet een aantal zorgverleners die garanderen dat ze de patiënt in het Nederlands kunnen helpen. Dat gaat van de specialist, de chirurg, de cardioloog, de geriater, de verpleegkundige, over de

mende kwalen zijn toegespitst, bijvoorbeeld voor kankerpatiënten, of mensen met een hartaandoening. Het is onze bedoeling om zorgpaden aan te bieden voor ongeveer 80 procent van alle ziektes.'

Zorgnet kreeg de steun van Brussels Staatssecretaris Brigitte Grouwels. Het project wordt door minister Anciaux, die in de Vlaamse regering bevoegd is voor Brusselse Aangelegenheden, gecoördineerd en gefinancierd en met grote belangstelling gevolgd door Vlaams minister van Welzijn Inge Vervotte (CD&V). Als het proefproject in Brussel aanslaat, bestaat namelijk de kans dat Zorgnet in de rest van Vlaanderen navolging krijgt.

Vinger aan de pols

Vlaams minister Anciaux wil taalproblemen in de Brusselse ziekenhuizen voortaan ook pro-actief aanpakken. 'Vlaamingen die in Brusselse ziekenhuizen te maken krijgen met taalproblemen, kunnen dat blijven signaleren bij de Vlaamse Gemeenschap' (via een online invulformulier op de website www.vlaanderen.be/brussel), zegt adjunct-kabinetschef Paul Corthouts. 'Op die manier is het mogelijk de vinger aan de pols te houden en na te gaan of er beterschap komt op het terrein. De werking van de Taalwetwijzer wordt eveneens uitgebreid en de samenwerking met het Huis van het Nederlands geïntensifieerd zodat in de toekomst zinvol kan worden onderhandeld met ziekenhuizen waar problemen zouden zijn met de kennis van het Nederlands. We kunnen de betrokken zieken-

huisdirecties onder meer voorstellen op maat gesneden taalcursussen aan het personeel aan te bieden die het Huis van het Nederlands voor die doelgroep heeft samengesteld', aldus Corthouts. Het geld voor deze proactieve plannen - 200.000 euro - komt van fondsen die de Vlaamse regering heeft vrijgemaakt in de nasleep van het debacle rond Brussel-Halle-Vilvoorde.

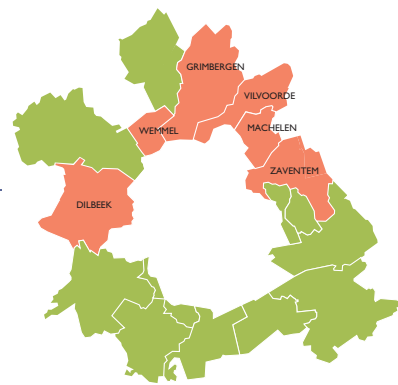
Marleen Teugels

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

De rabiante anti-Nederlandse houding in veel Brusselse ziekenhuizen sterft kennelijk een langzame dood, ook al blijven er harde kernen

diëtist, de kinesist, thuiszorgdiensten en de aansluiting op welzijnsvoorzieningen. Uit het aanbod van Zorgnet kan de patiënt met zijn huisarts een keuze maken. In januari e.k. begint Zorgnet met een orthopedisch zorgpad voor patiënten die een prothese nodig hebben. Als het proefdraaien naar wens verloopt, komen daar in een latere fase andere zorgpaden bij die stuk voor stuk op veel voorko-

DILBEEK

Nederlandse les voor ouders

In Dilbeek worden ouders van wie de kinderen naar een Nederlandstalige school gaan maar die zelf geen Nederlands spreken, aangemoedigd om onze taal te leren. 'Op die manier kunnen ze hun kinderen veel beter volgen op school en verloopt de communicatie met het onderwijzend personeel

ook vlotter. Die communicatie is van groot belang, want ouders die geen Nederlands spreken, weten vaak niet wanneer er met hun kinderen iets misloopt op school', legt schepen van Onderwijs Georges De Vlieghe uit. Het Huis van het Nederlands zorgt voor de lessen Nederlands en de gemeente stelt lokalen ter

beschikking in een of meer gemeentescholen. 'Het initiatief bevordert de integratie in onze gemeente en daar heeft iedereen baat bij. De cursussen Nederlands zijn op maat gemaakt van de cursisten en houden rekening met ieders

niveau', aldus Georges De Vlieghe.

Wie meer informatie wil over de cursussen Nederlands, kan terecht op het gratis nummer 0800-930 79.

TD

GRIMBERGEN

Begraafplaatsen in de databank

De gemeente Grimbergen gaat als eerste in Vlaanderen haar begraafplaatsen via een databank beheren. De informatisering moet zorgen voor een betere en snellere dienstverlening aan de burger. De gemeentelijke ambtenaren zullen via de computer een volledig overzicht krijgen van de verschillende begraafplaatsen en snel kunnen opzoeken waar iemand be-

graven is en hoelang de concessie van een bepaald graf nog loopt. De gemeente Grimbergen heeft intussen de nodige software aangekocht voor de informatisering van de begraafplaatsen, maar er moet nog een massa gegevens worden ingevoerd. Het zal dus nog even duren vooraleer er sprake is van een volledig digitaal beheer.

TD

FOTO: KRIS MOUCHEAERS

Grimbergen gaat als eerste in Vlaanderen haar begraafplaatsen via een databank beheren

ZAVENTEM

I Love My Airport Job

De bedrijven die actief zijn op de luchthaven van Zaventem hebben de campagne 'I Love My Airport Job' gelanceerd. 'Met die campagne willen de luchthavenbedrijven zich men-

gen in het debat over de toekomst van Zaventem en de politici erop wijzen dat een afbouw van de activiteiten tienduizenden jobs kan kosten', zegt Tine Nellissen van het evenemen-

VILVOORDE

Stadsrandbos in Houtem

In de Vilvoordse deelgemeente Houtem wordt eind deze maand een nieuwe boomplantactie gehouden. Het gaat om de tweede fase in de aanleg van een groot stadsrandbos langs de E19. 'De aanleg van het bos gebeurt in samenwerking met de Vlaamse administratie Bos en Groen', legt Vilvoords Schepen van Milieu Magda Van Stevens uit. 'Het stadsrandbos wordt in totaal meer dan 50 hectaren groot en zal een buffer vormen tussen de autoweg en de woonkern Houtem.' Eind maart 2004 werden de eerste bo-

men geplant. 'Op 26 november zullen nog eens 10.000 nieuwe boompjes worden geplant in het Vredesbos dat ongeveer 4 hectare groot wordt. Iedereen die dat wil, kan voor 1 euro een boompje kopen en dat in z'n eigen tuin of in het nieuwe bos planten', aldus Magda Van Stevens.

De boomplantactie vindt plaats op 26 november tussen 10.00 en 15.00 u., afspraak op het Rodenbachplein in Houtem (Vilvoorde). Wie een vredesboom wil kopen, kan terecht in het stadhuis en de bibliotheek van Vilvoorde.

TD

tenbureau Incepta. 'De bedrijven vinden dat zij in het debat te weinig gehoord zijn en daarom lanceerden ze deze campagne.' Via tienduizenden affiches, ballonnen, badges en flyers met daarop de tekst 'I Love My Airport Job' laten de personeelsleden van de zowat twintig luchthavenbedrijven weten dat ze van hun job houden en dat het econo-

misch belang van de luchthaven niet onderschat mag worden. 'De luchthaven stelt rechtstreeks 20.000 mensen te werk en onrechtstreeks nog eens 40.000. Alleen een structurele oplossing kan voor zekerheid zorgen op Zaventem en die boodschap willen alle personeelsleden uitdragen', aldus Tine Nellissen.

TD

FOTO: STUDIO DANN

Wegwijs in het Watersite-project

De stad Vilvoorde heeft aan de rotonde aan het Portaelsplein een infopunt geopend over het project Vilvoorde Watersite. 'In het nieuwe informatiecentrum kunnen bewoners, investeerders, bedrijven en overheden informatie inwinnen over de verschillende fases van het stadsvernieuwingsproject dat de verouderde industriebuurt langs het kanaal nieuw leven moet inblazen', legt Rik Platteau van het Watersite-project uit. 'Maquettes, multimedia-presentaties, plannen en foto's van wat er is, was en

komt, maken de bezoekers wegwijs in het project. We proberen de mensen een antwoord te geven op al hun vragen over Vilvoorde Watersite en als dat niet lukt, kunnen we hen altijd doorverwijzen.'

Het infopunt van Vilvoorde Watersite bevindt zich aan het Portaelsplein, op de hoek van de Vuurkruisenlaan en de Tuchthuisstraat in Vilvoorde. U kunt er elke werkdag terecht van 10.00 tot 12.00 u. of telefonisch op het nummer 02-251 61 46.

TD

OP BEDEVAART NAAR SINT KORNEEL IN DIEGEM

Wie op de grote ring rijdt en een 54 meter hoge torenspits met drie tiaravormige gaanderijen boven de daken ziet uitsteken, moet niet langer twijfelen: dit is de Sint-Katharinakerk in Diegem. Op tweede paasdag wordt hier nog elk jaar een druk bijgewoonde ommeegang gehouden ter ere van de heilige Cornelius (Sint Korneel) die wordt aangeropen tegen stuipen, jicht, vallende ziekte en kinkhoest.

Duizenden bedevaarders komen dan van heinde en verre luisteren naar het Sint-Jans evangelie en het gebed tot Sint-Cornelius dat door de pastoor wordt voorgelezen. Daarna doen zij 'de kleine beeweg': eerst gaan ze driemaal binnen in de kerk rond, dan driemaal om de kerk. Deze 'beeweg' moet in een vastgestelde richting worden afgelegd: binnen van rechts naar links, buiten van links naar rechts, want anders zullen de bedevaarders niet worden verhoord. In de nabijheid van de kerk was er vroeger een Sint-Corneliusbron, waarvan het water op Goede Vrijdag door de pastoor werd gewijd. Dit water werd door de pelgrims in flesjes mee naar huis genomen en in het voeder van de dieren gemengd of aan zieke kinderen te drinken gegeven.

Er werd ook heel wat geofferd. Had een kindje bijvoorbeeld de stuipen, dan werd vroeger een levend konijn geofferd. Het achterliggende idee was dat de ziekte zou overgaan op het dier dat geofferd werd. De mensen van vroeger hadden klaarblijkelijk een grenzeloos vertrouwen in Sint Korneel, want ze kwamen niet alleen vanuit heel Vlaanderen maar zelfs uit Wallonië op bedevaart naar Diegem.

Jaak Ockeley

De Sint-Katharinakerk in Diegem

FOTO: PASCAL VIGNERON

Nederlands voor MUG-diensten

FOTO: PASCAL VIGNERON

Momenteel volgen al meer dan 80 personeelsleden van Brusselse MUG-diensten een cursus Nederlands

Brussels minister en lid van het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie Guy Vanhengel wil de artsen en het verplegend personeel van de MUG-diensten van de Brusselse ziekenhuizen motiveren om Nederlands te leren. Vanhengel heeft daarom het Huis van het Nederlands de opdracht gegeven hen cursussen Nederlands aan te bieden. 'Het gaat om het personeel van vijf ziekenhuizen: Erasmus, Saint-Luc, Sint-Pieter, Brugmann en de Europaziekenhuizen', aldus minister Guy Vanhengel. 'De lessen worden

in de ziekenhuizen gegeven tijdens de diensturen. De cursus is op maat gemaakt van de artsen en verplegers en leert onder meer specifiek het jargon aan dat ze nodig hebben in noodsituaties.' Vanhengel hoopt dat dankzij de cursussen Nederlands het aantal taalincidenten bij de Brusselse MUG-diensten die opereren in de Vlaamse rand, zal dalen. Momenteel volgen al meer dan 80 personeelsleden van Brusselse MUG-diensten de cursus Nederlands.

TD

Groen licht voor mega-bowling

Het schepencollege van Wemmel heeft het licht op groen gezet voor de bouw van een mega-bowlingcentrum met 38 banen op het voormalige terrein van sigarettenfabrikant Saint-Michel aan de Brusselsesteenweg. De gemeente wil wel dat het clubhuis en het terrein van Saint-Michel door de bouwpromotor met de nodige omzichtigheid worden gerenoveerd. Het complex is meer dan

70 jaar oud en deed vroeger dienst als sportcentrum voor de fabrieksarbeiders van Saint-Michel. Later vond de voetbalclub Etoile Marocaine er een onderdak. Naast de bowlingbanen komt er op de site ook een restaurant, een grote bar, een biljartzaal, een fitnesscentrum, drie polyvalente zalen en een parking voor meer dan 250 wagens.

TD

Zennestad mag autonoom beslissen over afleveren van bouwvergunningen

Vilvoorde is sinds eind augustus als eerste gemeentelijke overheid in Vlaanderen 'ruimtelijk ontvoogd'. De stad kreeg toen de bevoegdheid om alle aanvragen voor een stedenbouwkundige vergunning zelf te behandelen. Vilvoorde mag dus over alles wat valt onder het decreet van de ruimtelijke ordening voortaan zelf beslissen, zoals de bouw van woningen, het aanleggen van verkavelingen of bedrijvenzones, het inplanten van grootschalige winkelcomplexen enz. Het Vlaamse Gewest behoudt evenwel een controlerende bevoegdheid om na te gaan of de genomen beslissingen in overeenstemming zijn met de wet, en publieke rechtspersonen zoals de stad Vilvoorde zelf moeten zich voor een vergunningsaanvraag nog steeds tot het Vlaamse Gewest wenden.

Om ruimtelijk te worden 'ontvoogd' moeten steden en gemeenten voldoen aan vijf voorwaarden. Ze moeten beschikken over een gemeentelijk ruimtelijk structuurplan, een stedenbouwkundige ambtenaar, een vergunningen- en plannenregister en een register van onbebouwde percelen. Vilvoorde stelde al in september 2002 een stedenbouwkundige ambtenaar aan en keurde in september 2003 onder de titel 'de stad geherwaardeerd' haar gemeentelijk ruimtelijk structuurplan goed. Twee maanden later werd het register van onbebouwde percelen dat erg nuttig is om de woonbehoefte na te gaan, goedgekeurd. In juni van dit jaar was het register met de bestaande ruimtelijke plannen op alle niveaus (uitvoeringsplannen, gewestplannen, ...) klaar. Dat was even later ook het geval met de databank met hierin per perceel de verleende vergunningen.

Tussen pot en pint

Toen in 1962 in ons land de eerste grote stedenbouwwet werd goedgekeurd, ging men er van uit dat Brussel alle wijsheid in pacht had, temeer omdat het wantrouwen ten aanzien van lokale besturen toen bijzonder groot was. Gemeenten konden alleen bouwvergunningen afgeven nadat een door de minister gemachtigde ambtenaar van Stedenbouw hierover zijn zegen had gegeven. 'Op het einde van de jaren '90 besepte men dat dit systeem uit de tijd was; onze steden en gemeenten waren sinds de fusies in 1975 groter geworden en werkten professioneler met een goed uitgebouwd ambtenarenkorps. De tijd was rijp om ze via het nieuwe decreet op de ruimtelijke ordening van 18 mei 1999 meer zelfstandigheid te geven in het vergunningenbeleid als ze aan de vijf gestelde voorwaarden voldeden', aldus Vlaams minister van Ruimtelijke Ordening Dirk Van Mechelen.

FOTO: FILIP CLAESSENS

Stedenbouwkundig ambtenaar Bram Vermeulen: 'De voorziene behandelingstermijnen worden zelden gehaald en dat zal in de toekomst wel zo zijn'

Joris Scherens van de Vlaamse Vereniging voor Ruimte en Planning staat volledig achter deze evolutie. 'In de jaren '90 heeft de Vlaamse regering gekozen voor meer structuurplanning en kwaliteit in haar ruimtelijk ordeningsbeleid. Ze keurde toen zelf het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen goed en aan de gemeenten werd een veel grotere autonomie beloofd in ruil voor een professionalisering van de aanpak van de ruimtelijke ordening. De vijf voorwaarden zijn een ongelooflijke stap vooruit in vergelijking met 15 jaar geleden toen lokaal nog veel tussen pot en pint werd geregeld.' Met de nieuwe aanpak zijn ook betere beslissingen gewaarborgd omdat een lokaal bestuur de situatie op het terrein goed kent en als zodanig weet wat mogelijk en gewenst is, terwijl tegelijk toch het wettelijk toezicht door de hogere overheid behouden blijft.

Bindend advies niet meer nodig

Er was de afgelopen jaren al het een en ander veranderd. Zo zijn sinds 2000 een aantal kleine werken vrijgesteld van een stedenbouwkundige vergunning. In datzelfde jaar werden de gemeenten ook bevoegd voor het behandelen van de bouwvergunning voor eengezinswoningen tot 1000 m² in zuiver woongebied. In 2002 werden ook alle gebouwen kleiner dan 1000 m² in alle soorten woongebied - dus ook in woongebied met landelijk karakter - vrijgesteld van het bindend advies van de gemachtigde ambtenaar van Stedenbouw. In 2004 konden de gemeenten al 80 procent van de aanvragen voor een eengezinswoning zelf behandelen. In het kader van hun wettigheids-toezicht schorsten de gemachtigde ambtenaren in dat jaar slechts 1,5 procent van deze gemeentelijke beslissingen. Wat verandert er nu? Terwijl de gemeente voor een aantal aanvragen voor een stedenbouwkundige vergunning vroe-

ger eerst nog een bindend advies moest vragen aan de gemachtigde stedenbouwkundige ambtenaar van het Vlaamse Gewest, is dat nu niet meer nodig. Het Vlaamse Gewest behoudt evenwel een recht van schorsing binnen de 20 dagen. Andere adviezen van bijvoorbeeld de Administratie Wegen en Verkeer en de Afdeling Bos & Groen moeten in een aantal gevallen wel nog worden gevraagd. De gemeente moet de bezwaren die ingediend werden in het kader van het openbaar onderzoek behandelen bij haar beslissing over de vergunning. In tegenstelling tot de huidige procedure krijgen naast de aanvrager en de overheid ook derden de mogelijkheid om binnen 20 dagen in beroep te gaan bij het provinciebestuur.

Buren pesten

Is de verandering ook een verbetering? In Vilvoorde lopen jaarlijks zo'n 300 bouwaanvragen binnen, waarvan de stad er nu al 250 zelf behandelde. De lokale stedenbouwkundige ambtenaar Bram Vermeulen is ervan overtuigd dat er voortaan sneller een beslissing zal vallen over de resterende 50 aanvragen. 'De voorziene behandelingstermijnen zelf veranderen niet, maar die worden vandaag zelden of nooit gehaald en dat zal nu in de toekomst wel zo zijn.' De hele procedure zal volgens hem ook overzichtelijker worden want er zijn minder partijen betrokken. 'Dat er geen bindend advies meer moet worden ingewonnen van de gemachtigde ambtenaar van Stedenbouw betekent echter niet dat er in de toekomst geen overleg meer zal zijn met deze dienst. Men beschikt daar immers over experts en in het licht van een mogelijke schorsing is het wenselijk om de aanvragen ook even met hen te toetsen.'

Ook de Vilvoordse burgemeester Jean-Luc Dehaene vindt dat de nieuwe procedure doorzichtiger is en tevens sneller tot beslissingen zal leiden. Hij is wel beducht voor de sterk toegenomen mogelijkheid tot beroep door derden bij de bestendige deputatie van de provincie. 'Hier kan door sommigen misbruik van worden gemaakt en het kan zelfs leiden tot pesterijen tussen burens. Daarom is het van essentieel belang dat de provincie zich zou organiseren om de beroepen snel te behandelen.' Afgezien daarvan vindt hij toch 'dat de gemeente met deze nieuwe bevoegdheid haar beleid meer in eigen handen kan houden'. Het heeft Vilvoorde volgens Dehaene echter wel bloed, zweet en tranen gekost om aan de vijf voorwaarden te voldoen. Vooral het opzetten van een plannings- en vergunningenregister vergde veel werk.

Gemeenten niet mee

Hoe zit het in de rest van Vlaanderen? Normaliter zouden alle gemeenten tegen 1 mei 2007 ontvoogd moeten zijn. Momenteel zijn er echter nog steeds 33 gemeenten die aan geen enkele gestelde voorwaarde voldoen,

Vilvoorde, Premier de la classe

Depuis fin août, Vilvoorde est la première commune flamande à décider de manière autonome de l'octroi d'autorisations urbanistiques.

La première loi importante sur l'urbanisme, qui est entrée en vigueur en 1962, stipulait que les communes ne pouvaient délivrer de permis d'urbanisme qu'après avoir obtenu le feu vert d'un fonctionnaire urbanistique mandaté par le ministre. Depuis le nouveau décret sur l'aménagement du territoire du 18 mai 1999, les villes et communes de Flandre se sont vu conférer plus de compétences pour statuer elles-mêmes sur les demandes de permis de bâtir. Afin de pouvoir gérer ces demandes de manière autonome, une commune doit répondre à cinq conditions de base: elle doit avoir son propre schéma d'exécution spatiale, un fonctionnaire urbanistique, un registre des permis, un registre des plans et un registre des parcelles non bâties. Vilvoorde est la première commune de la Flandre à remplir ces cinq conditions et, aux dires du bourgmestre Jean-Luc Dehaene, cela ne s'est pas fait sans efforts pénibles. Il se réjouit avant tout du fait que sa ville pourra, grâce à cette nouvelle compétence, mieux maîtriser sa propre politique. Normalement, toutes les communes flamandes devraient pouvoir décider de manière autonome de leurs demandes de permis d'ici le 1er mai 2007, mais la plupart des communes seront loin de répondre aux conditions fixées.

'De voorziene behandelingstermijn van bouwaanvragen verandert niet, maar die wordt vandaag zelden of nooit gehaald en dat zal nu in de toekomst wel zo zijn'

121 aan 1, 108 aan 2, 35 aan 3 en 10 aan 4. In Vlaams-Brabant hebben 48 van de 65 gemeenten een stedenbouwkundige ambtenaar, 37 een inventaris van onbebouwde percelen, 4 een planningsregister, 8 een structuurplan en 1 fusiegemeente een vergunningenregister. Van de 18 gemeenten waarin RandKrant wordt verspreid,

voldoen Beersel, Hoeilaart, Machelen, Kraainem, Sint-Pieters-Leeuw en Tervuren al aan twee voorwaarden (ambtenaar en onbebouwde percelen). Sint-Genesius-Rode, Overijse, Linkebeek en Drogenbos bevinden zich in het lijstje van gemeenten die nog aan geen enkele voorwaarde voldoen.

Luc Vanheerentals

FOTO: FILIP CLAESSENS

De schrijver Joseph Pearce woont al dertig jaar in Antwerpen, maar voelt zich nog op-en-top Vilvoordenaar. 'Met nostalgie heeft dat niets te maken', vindt hij. 'Maar op de duur weet je aan welke plekken je in je leven veel te danken hebt. Voor mij is dat Vilvoorde, niet Zichen-Zussen-Bolder, Leopoldsburg of Brugge. De stad waar ik ben opgegroeid is niet mooi, maar als kind vond ik ze wel eindeloos fascinerend.'

FOTO: PATRICK DE SPIEGELARE

Auteur Joseph Pearce

'Ik ben niet zo'n schrijver met een ijzersterk zelfvertrouwen'

In de woonkamer van Joseph Pearce hangen twee etsen. Op een ervan staat het stadhuis van Vilvoorde. 'Niet meteen het mooiste gebouw in Vilvoorde', geeft de auteur toe. 'Je zult trouwens lang moeten zoeken voor je een mooi huis vindt in Vilvoorde.' De ets houdt een beetje de sfeer van Vilvoorde levend in zijn Antwerpse woning. 'Iemand uit Brugge ervaart allicht esthetische vervoering voor zijn stad, terwijl graag in Vilvoorde wonen niets met schoonheid te maken heeft. Ik ben opgegroeid met de stank van de Zenne en de fabrieken, maar tegelijk met de bedrijvigheid van een stad vol mensen. Er was altijd iets te doen. Mijn zus, mijn neef en ik gingen ook vaak te voet naar Brussel. Voor mij was de hoofdstad een verlengstuk van de plek waar ik woonde. Dat is toch schitterend! Als kind maak je trouwens geen onderscheid tussen mooi en lelijk; je vindt iets fascinerend of niet. En in dat opzicht zat ik in Vilvoorde goed.'

Bewogen familiegeschiedenis

De tweede ets in Pearce's appartement toont het stadhuis van de Duitse stad Breslau die na de tweede wereldoorlog Pools werd en 'Wroclaw' werd gedoopt. Ook deze heeft alles met zijn roots te maken. Op de dag dat Joseph

veertien werd, vernam hij tot zijn grote verbazing dat zijn vader geen Brit was - zoals hij altijd had gedacht - maar van Duits-joodse afkomst was. 'Mijn vader was vijftien toen hij in 1938, vlak voor de Kristallnacht, uit zijn geboortestad Breslau wegtrok om in Engeland zijn heil te gaan zoeken. Toen hij zich enkele jaren later bij het Britse leger aansloot, ruilde hij zijn Duitse familienaam Peritz in voor een Engelse.' Na de bevrijding ontmoette hij een Vlaams meisje, Josephs moeder. De twee trouwden in 1948. 'Mijn vader had zo zijn redenen om zijn Duits-joodse afkomst te verzwijgen. Zo vlak na de oorlog was je beter een Britse bevrijder dan een ex-Duitse jood', lacht Joseph Pearce. 'Bovendien hadden de schoonouders van mijn vader een groothandel in Vilvoorde en met het oog op de klanten was voorzichtigheid geboden.'

Aanvankelijk stond Joseph nauwelijks stil bij het Duitse familieverhaal. De fascinatie voor zijn joodse familie die voor en tijdens de tweede wereldoorlog naar alle uithoeken van de wereld was uitgezwermd, nam heel geleidelijk vorm aan. 'Geschiedenis heeft me altijd geboeid, onder meer die van de ge-

nocide op de joden in Europa. Bovendien heeft mijn vader nooit het contact met zijn familie verloren. Bij ons thuis arriveerden geregeld brieven uit Australië, Bolivia en de Verenigde Staten. Op een dag besepte ik bovendien dat ik me zou moeten haasten als ik nog iets van die familiegeschiedenis wilde achterhalen. Veel mensen van die generatie waren al gestorven en de anderen werden er niet jonger op.' Zo ontstond het idee om een boek te schrijven over zijn familie. Dat werd *Land van belofte*, zijn debuut uit 1999. Om het materiaal daarvoor te verzamelen, reisde hij de halve wereld rond om met zijn geëmigreerde familieleden te gaan praten.

Mama, ik word schrijver

Met *Land van belofte* zette Pearce overigens niet zijn eerste stappen op het pad van de literatuur. 'Toen ik een jaar of zeven was, kwam ik op een zondag de keuken binnen, waar mijn moeder stond te strijken, en ik zei: 'Mama, ik weet het! Ik weet wat ik wil worden! Ik word schrijver en ik begin er nu meteen mee!' Ze gaf me een notitieboekje en ik ging aan de slag. Ik denk dat ik toen één regel heb geschreven waar ik niet tevreden over was.' De embryonale roman ging de prullenbak in. Toch bleef de drang om te schrijven sluimeren. Aan de faculteit Letteren in Leuven studeerde hij Germaanse talen en kwam vervolgens in 1974 in het onderwijs terecht. In de jaren tachtig was hij twee jaar lang correspondent voor de krant *De Morgen* vanuit Engeland. 'Momenteel geef ik nog halftijds les, de rest van mijn tijd vul ik met recensies voor *De Morgen*, een sportcolumn voor *De Standaard* en mijn boeken.' Een erg comfortabele situatie, vindt de auteur. 'Ik hou van lesgeven, ik doe het met passie en enthousiasme. Toch is het een verdomd lastig vak. Als je het goed wil doen, slorpt het je helemaal op. Na dertig jaar vreet dat wel eens aan je energie. Nu ik halftijds

Schriftsteller Joseph Pearce: 'Ich bin kein Autor mit einem riesenstarken Selbstvertrauen'

voor de klas sta, lukt het weer om me 100% te geven. Ik hoef me ook minder aan te trekken van de rompslomp die je op een school tegenkomt. Ideaal dus, zowel voor de leerlingen als voor mij.' Als recensent specialiseert hij zich in geschiedenis, Oost-Europese en joodse literatuur.

Zullen ze het lusten?

Toen Joseph Pearce *Land van belofte* eenmaal had geschreven, was van stoppen geen sprake. Er volgde nog een handvol romans met telkens een stukje geschiedenis als rode draad. 'Ik vind het fantastisch dat mijn boeken gepubliceerd worden. En als men wat ik schrijf de moeite waard vindt, waarom zou ik dan niet doorgaan? Ik ben niet zo'n schrijver met een ijzersterk zelfvertrouwen. Ik twijfel vaak erg aan wat ik doe en kan.' Telkens als Pearce met een nieuw manuscript bij een uitgeverij komt, beleeft hij spannende momenten: zullen ze het wel lusten? Tot nu heeft echter elk manuscript al zijn weg naar de boekhandels gevonden. 'Momenteel werk ik aan een nieuwe roman waarvan de eerste versie bijna af is. Deze keer heeft het onderwerp niets met geschiedenis te maken, maar meer kan ik er nog niet over vertellen want in dit stadium

kan er nog veel veranderen. 'Plezierig' zou ik het schrijven van boeken niet willen noemen. Het brengt wel tevredenheid met zich mee als het lukt, maar ondertussen is het zwoegen:

'Ik ben opgegroeid met de stank van de Zenne en de fabrieken, maar tegelijk met de bedrijvigheid van een stad vol mensen'

volhouden, discipline, rekening houden met 1001 dingen en inzien dat je er dan nóg enkele over het hoofd hebt gezien. Je schudt het allemaal niet zomaar moeiteloos uit je mouw.'

Geen enkel boek is perfect

Van een recensent zou je verwachten dat hij zijn eigen boeken meedogenloos screent, ze ontdoet van elk oneffenheidje dat hij erin kan bespeuren en zodoende smetteloze, persklare manuscripten aflevert bij zijn uitgever. Was het maar zo simpel, verzucht Joseph Pearce. 'Het is altijd moeilijk om je eigen teksten te beoordelen. Je boeken zijn je geesteskinderen en net zoals elke moeder haar eigen kind prachtig vindt, is een schrijver vaak blind voor bepaalde 'foutjes' in zijn boeken. Dat soort blindheid heb je niet bij teksten van een ander. Daarom is het zo belangrijk om je teksten door anderen te laten lezen: zelf kun je er nauwelijks iets zinnigs over zeg-

gen. Je zit er te dicht op. Redacteurs bij uitgeverijen kijken er van een grotere afstand naar. Als iemand kritiek heeft op je geesteskind doet dat uiteraard even pijn, maar je moet die kritiek wel accepteren. Natuurlijk kun je aangesproken worden op bepaalde aspecten van stijl of inhoud waar je wél volledig achter staat. Daarover kun je dan een stevige discussie voeren. Maar uiteindelijk wordt in elk manuscript geknipt en geplakt. Zo werkt het nu eenmaal, en volgens mij kom je door dat proces tot het beste resultaat.' Als een boek eenmaal van de drukpers is gerold, staat het bloot aan ieders kritiek. Dat weet Joseph Pearce maar al te goed - als auteur en recensent kent hij immers de twee zijden van de medaille. 'Ik wil in elke recensie zo eerlijk mogelijk zijn. In een bepaald boek kan de beeldspraak me misschien storen. Schrijf ik daar dan over of niet? Ik bekijk vooral of die beeldspraak er voor het boek in het algemeen toe doet. Geen enkele roman is tenslotte perfect. Ik had het onlangs met mijn broer over *A la recherche du temps perdu* van Proust. Je kunt er de prachtigste zinnen uit lichten waar je zó een heel essay rond kunt schrijven. Iedereen beaamt dat de roman een meesterwerk is. Toch staan er enkele oersaai pagina's in, maar die doen geenszins afbreuk aan het geheel. Daar moet je als recensent rekening mee houden. Het zou jammer zijn om de kwaliteiten van een boek te verdoezelen door de nadruk te leggen op irrelevante details.'

Ines Minten

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

Mensen moeten opnieuw met elkaar leren praten

Het aantal dossiers over burenruzies dat op het bureau van de vrederechter belandt, is de voorbije jaren flink gestegen. Buren hebben blijkbaar steeds vaker last van mekaar. Om te vermijden dat justitie en politie steeds tussenbeide moeten komen bij een conflict tussen burenen, stimuleert de dienst politie en openbare orde van de provincie Vlaams-Brabant initiatieven inzake burenbemiddeling.

Een niet geschoren haag of overhangende boomtakken zorgen er soms voor dat burenen jarenlang niet meer met mekaar spreken. Om te vermijden dat conflicten escaleren en eindigen in een rechtszaak, stimuleert de provincie burenbemiddelingsinitiatieven en biedt ze opleidingen aan gemeenten en lokale projecten die werk willen maken van burenbemiddeling.

Ten einde raad

‘Heel wat mensen die te maken hebben met burenconflicten schrijven ten einde raad naar de gouverneur in de hoop dat hij voor een oplossing kan zorgen. Mede daarom zijn we een paar jaar geleden gestart met het burenbemiddelingsproject, waaraan intussen al een vijftal gemeenten hebben meegedaan. We stellen vast dat heel wat gemeentebesturen het nut inzien van burenbemiddeling, maar niet over de middelen beschikken om een professionele burenbemiddelaar aan te werven. Daarom willen we projecten stimuleren waarbij vrijwilligers worden betrokken die als burenbemiddelaar kunnen optreden’, vertelt arrondissementscommissaris Kaat Boon. ‘Een van de belangrijkste taken van een bemiddelaar is de mensen opnieuw met mekaar te laten praten, want het is precies het gebrek aan communicatie dat conflicten veroorzaakt.’

Minder contact

Renaat Schoukens is ambtenaar bij de gemeente Merchtem en sinds anderhalf jaar burenbemiddelaar. Hij bevestigt dat de tenen van de Vlaming steeds langer worden. ‘Buren zijn steeds minder tolerant en ergeren zich aan de meest uiteenlopende dingen, van hondenpoep over vuilnis en geluidsoverlast tot tuinstoelen die tegen de haag staan. Mensen komen vaak naar me toe met één specifiek probleem, maar al snel blijkt dat ze zich al jaren ergeren over van alles en nog wat bij de buur. Door met beide partijen te praten en elk van hen hun verhaal te laten doen, proberen we de communicatie tussen de burenen te verbeteren en samen op zoek te gaan naar een aanvaardbare oplossing’, legt Schoukens uit. ‘We willen vermijden dat burenruzies uit de hand lopen. Veel burenconflicten sluimeren jaren en worden niet uitgesproken. Op een bepaald moment barst de bom en wordt er alleen nog geroepen. Het heeft volgens mij vooral te maken met het feit dat er nu veel minder contact is tussen burenen dan vroeger. Mensen komen thuis van het werk en kruipen meteen voor hun tv of pc, terwijl er vroeger nog tijd werd gemaakt voor een praatje met de burenen. Daardoor vervreemden ze van mekaar en dat leidt natuurlijk sneller tot conflicten.’

Bijna altijd een oplossing

In Sint-Pieters-Leeuw loopt er al meer dan twee jaar een burenbemiddelingsproject waarbij de wijkpolitie samen-

FOTO: FILIP CLAESSENS

Burenbemiddelaar Renaat Schoukens: ‘Mensen komen vaak naar me toe met één specifiek probleem, maar al snel blijkt dat ze zich al jaren ergeren over van alles en nog wat bij hun buur’

werkt met zeven vrijwillige burenbemiddelaars. Commissaris Willy Van Der Elst: ‘Als er een probleem tussen burenen wordt gemeld, stellen we aan beide partijen voor een bemiddelaar in te schakelen. Die zorgt ervoor dat beide partijen hun verhaal kunnen doen en samen proberen ze vervolgens de plooi glad te strijken. Niet iedereen is bereid om met een bemiddelaar te werken, omdat mensen bij een ruzie vaak geen contact meer met elkaar willen. Maar als ze instemmen met burenbemiddeling komt er bijna altijd een oplossing uit de bus waarmee beide partijen tevreden zijn en dat zonder tussenkomst van de politie of een vrederechter.’

Tina Deneyer

VAN 4/11 TOT 4/12

RANDUIT

A G E N D A

Freek de Jonge

Freek de Jonge dolt met de actualiteit

De actualiteit is meer dan ooit Freek de Jonges belangrijkste inspiratiebron. De grote lijnen van zijn shows liggen weliswaar vast, maar

iedere avond levert hij commentaar op de gebeurtenissen van de dag. 'Waarover ik het in november zal hebben, weet ik daarom nog niet', verklaarde de cabaretier bij de start van zijn tournee. 'De wereld is ondertussen misschien wel vergaan en dan moet alles worden aangepast! Vlamingen krijgen alvast een ander programma voorgeschoteld dan de Nederlanders.' In 'Cordon Sanitaire' confronteert hij het publiek

met enkele prangende vragen zoals 'Hoe zuiver kunnen wij leven?'. Maar net als in zijn pas gestarte televisiereeks 'Kortgehouden' zapt hij naar een ander onderwerp als het thema te geladen wordt. Messen slijpt hij niet graag want hij hoort de honden niet graag grommen. De conférences worden afgewisseld met liedjes die door merg en been gaan.

**'Cordon Sanitaire' door Freek de Jonge
Grimbergen, CC Strombeek,
Gemeenteplein**

Donderdag 10 november om 20.15

📞 02-263 03 43 en

www.ccstrombeek.be

**Asse, CC Den Horinck, Noorderlaan 20
Zaterdag 26 november om 20.30**

📞 02-466 78 21 en www.applaus.be

Vechten tegen angst

Nadat hij vorig seizoen als antwoord op de 'Vaginamonoog' met een 'Penismonoloog' op de proppen kwam, schreef Nigel Williams met Peter Perceval een 'Handboek voor de terrorist'. De stand-up comedian stelt vast dat sinds de aanslagen in New

FOTO: DD HANSEN

Nigel Williams

die alle fundamentalisten en extremisten de pas afsnijdt. Hij geeft een resem efficiënte tips om de cultuur van de angst te bezweren. Dat kan, volgens hem, alleen door zelf te vechten voor de goede zaak zonder de martelaar uit te hangen. Wie zichzelf of de anderen opblaast, beschouwt de theatermaker als een mislukkeling. Humor blijkt niet alleen het veiligste, maar ook het krachtadigste wapen.

**'Terrorist!' door Nigel Williams
Wemmel, GC De Zandloper,
Kaasmarkt 75**

Donderdag 10 november om 20.00

📞 02-460 73 24 en

www.dezandloper.be

**Vilvoorde, CC Het Bolwerk, hoek
Olmstraat / Bolwerkstraat**

Donderdag 24 november om 20.30

📞 02-255 46 90 en www.applaus.be

Luitvirtuozen uit verschillende culturen

De luit is één van de oudste snaarinstrumenten. In Azië doken er al tweeduizend jaar geleden peervormige exemplaren op. Vanuit Perzië en Zuid-Europa kwam het instrument ook terecht in onze streken. Het achterblad werd bolvormiger en ook andere houtsoorten deden hun intrede. Er werden instrumenten verhandeld met een korte en een lange hals. Tijdens de renaissance en de barok was de luit erg geliefd aan de vorstenhoven, maar nadien raakte ze in onbruik. In de Maghreb-landen staan ud-spelers daarentegen nog steeds hoog aangeschreven.

Luthomania verenigt drie luitvirtuozen uit verschillende culturen, die zich bij elkaar herbronnen. Philippe Malfeyt studeerde luit aan het Londense Royal College of Music en geeft nu zelf les aan het Gentse conservatorium en het Leuvense Lemmens-

Luthomania

instituut. Xia Hua leerde pipa spelen in zijn geboortestad Peking. Ud-speler Abid Al Bahri maakt deel uit van Weshm. Deze groep verzorgde het klankdecor van de overrompelende dansvoorstelling 'Tempus Fugit' van Les Ballets C de la B.

Luthomania

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, hoek Olmstraat / Bolwerkstraat

Woensdag 9 november om 20.30. Vanaf 19.30 wordt er ook een exotisch menu geserveerd

📞 02-255 46 90 en www.applaus.be

PODIUM KUNSTEN

THEATER

VRIJDAG 4 NOV

GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43

Gemeenteplein

Jullie die weten

door Muziektheater Transparant

● 20.15

4, 5 EN 6 NOV

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687 59 59

Begijnhofplein 11

Koppen door Theater Teja

● 20.00, 6/11 om 19.00

DINSDAG 8 NOV

JEZUS-EIK/OVERIJSE

GC De Bosuil 02-657 31 79

Witherendreef 1

Cellofaan - Of hoe wordt ik een supervrouw?

door Katrien De Muynck

● 20.00

DONDERDAG 10 NOV

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30

Kamerijklaan

De Truiken van de Foor

door Theater Malpertuis

● 20.30

11, 12 EN 13 NOV

BEERSEL

CC de Meent 02-359 16 00

Gemeenveldstraat 34

Oliver Twist

door Koninklijk Toneelgezelschap Weredi

● 20.00, 13/11 om 15.00

DONDERDAG 17 NOV

GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43

Gemeenteplein

MillerNin door De Koe

● 20.15

18, 19 EN 20 NOV

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687 59 59

Begijnhofplein 11

De nonnen van Navarone

door Theater Tros

● 20.00, 20/11 om 15.00

18, 19 EN 20 NOV

STERREBEEK

Zaal Ons Huis 02-731 31 55

Kerkdries

Milleke van Heule

door Toneelgezelschap De Sterre

● 20.00, 20/11 om 15.00

18, 19 EN 20 NOV

VOSSEM

Pachthof Stroykens

02-305 78 60 (Rita Pierre)

Merenstraat 19

Het Heksenbal

door Jeugdtonaal Ranonkel

● 18/11 om 19.30, 19/11 om 19.00, 20/11 om 15.00

FOTO: HERMAN SELLESCHAGHS

Rijstpap, Tulpen en Jihad (19/11 in Vilvoorde)

19, 20, 25 EN 26 NOV

BEERSEL

CC de Meent 02-359 16 00

Gemeenveldstraat 34

Een vlo in het oor

door Koninklijke Toneelvereniging

De Alsebloem

● 20.00, 20/11 om 14.30

ZATERDAG 19 NOV

VILVOORDE

CC Faubourg 02-255 46 90

Perksestraat 133

Rijstpap, Tulpen en Jihad

door Woestijn 93 (muziektheater)

● 20.30

DONDERDAG 24 NOV

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30

Kamerijklaan

De Elzenkoning

door Barre Weldaard

● 20.30

25 EN 26 NOV, 2 EN 3 DEC

BEERSEL

CC de Meent 02-359 16 00

Gemeenveldstraat 34

Drinken de Goden Duivel

door Koninklijke Toneelkring Lustig en Vrij

● 20.00

25, 26 EN 27 NOV

LINKEBEEK

GC De Moelie 02-380 77 51

Sint-Sebastiaanstraat 14

Wilde Havanna

door Toneelvrienden Linkebeek

● 25 en 26/11 om 20.00, 27/11 om 15.00

25, 26 EN 27 NOV

SINT-PIETERS-LEEUEW

Parochiecentrum Negenmanneke

0476-51 57 05

G. Deruyverstraat 21

Ne pei da nikske kan

door Toneelgroep Kato

● 20.00, 27/11 om 15.00

25 EN 26 NOV, 2, 3 EN 4 DEC

WEZEMBEEK-OPPEM

GC De Kam 02-731 43 31

Beekstraat 172

De Turbo van Torremolinos

door Toneelgroep De Morgenster

● 20.00, 4/12 om 15.00

ZATERDAG 26 NOV

GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43

Gemeenteplein

Walvismuziek door De Stichting

(Peter De Graef) (uitverkocht)

● 20.15

DANS

VRIJDAG 18 NOV

WEMMEL

GC De Zandloper 02-460 73 24

Kaasmarkt 75

ID>Please... under construction door Hush Hush Hush

● 20.00

VRIJDAG 2 DEC

BEERSEL

CC de Meent 02-359 16 00

Gemeenveldstraat 34

ID>Please... under construction door Hush Hush Hush

● 20.30

FOTO: LUK MONSARET

De Truiken van de Foor (10/11 in Dilbeek)

FAMILIEVOORSTELLINGEN

3 EN 4 NOV

LINKEBEEK

GC De Moelie 02-380 77 51
Sint-Sebastiaanstraat 14

Creatieve workshops voor kinderen:

● 3/11 voor 6 tot 9 jaar: van 10.00 tot 12.00 sprookjestocht, van 14.00 tot 17.00 theaterworkshop

3/11 voor 10 tot 14 jaar: van 9.30 tot 12.30 breakdance, van 14.00 tot 16.30 theaterworkshop

● 4/11 voor 6 tot 9 jaar: van 9.30 tot 12.00 beauté-taebo, van 14.00 tot 16.30 monsters
● 4/11 voor 10 tot 14 jaar: van 9.30 tot 12.00 gadgetstore, van 14.00 tot 16.30 hip hop

ZATERDAG 12 NOV

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687 59 59
Begijnhofplein 11

Bub, de badeend

door Maandacht - vanaf 4 jaar
● 19.00

ZATERDAG 19 NOV

VILVOORDE

CC Faubourg 02-255 46 90
Perksestraat 133

Floris en Blancefloer - de Kamishibai door Art Basics for Children (ABC) en Laika - vanaf 5 jaar
● 14.00, 15.00 en 16.00

ZONDAG 20 NOV

ASSE

Den Horinck 02-466 78 21
Noorderlaan 20

De vloek over Camberwell door Théâtre des 4 mains - vanaf 8 jaar

● 15.00

ZONDAG 20 NOV

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

Alleman door HetPaleis - vanaf 4 jaar
● 15.00

ZONDAG 20 NOV

GRIMBERGEN

CC Strombeek en Guldendal
02-263 03 43

Gemeenteplein

Kinderhoogdag

● 11.00-17.00

ZONDAG 27 NOV

BEERSEL

CC de Meent 02-359 16 00
Gemeenveldstraat 34

Bub, de badeend

door Maandacht - vanaf 4 jaar
● 15.00

ZATERDAG 3 DEC

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

Sinterklaasfeest door Dirk Scheele & De Liedjesband - vanaf 3 jaar
● 15.00, Sintanimatie vanaf 14.00

ZATERDAG 3 DEC

JEZUS-EIK/OVERIJSE

GC De Bosuil 02-657 31 79
Witherendreef 1

Sinterklaasfeest met animatie

● 14.00

ZONDAG 4 DEC

SINT-GENESIUS-RODE

GC De Boesdaalhoeve 02-381 14 51
Hoestraat 67

De Sint op de planken

door Art'Oh

● 15.00

HUMOR

ZATERDAG 12 NOV

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

Ne Pizjama vè Zes

door Het Brussels Volkstejoeter

● 20.30

ZATERDAG 19 NOV

MEISE

De Muze van Meise 02-268 61 74
Brusselsesteenweg 69

Het Laatste Oordeel

door Dirk Denoyelle

● 20.00

VRIJDAG 25 NOV

MEISE

De Muze van Meise 02-268 61 74
Brusselsesteenweg 69

Ka-boom

door Alex Agnev

● 20.30

DONDERDAG 1 DEC

BEERSEL

CC de Meent 02-359 16 00
Gemeenveldstraat 34

België voor beginners

door Bert Kruismans

● 20.30

ZATERDAG 3 DEC

ASSE

Den Horinck 02-466 78 21
Noorderlaan 20

Bij mij zijt ge veilig

door Wim Helsen

● 20.30

Wim Helsen (3/12 in Asse)

ZATERDAG 3 DEC

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687 59 59
Begijnhofplein 11

België voor beginners

door Bert Kruismans

● 20.30

LITERAIR

DONDERDAG 24 NOV

MEISE

De Muze van Meise 02-268 61 74
Brusselsesteenweg 69

Elisabeth Marain vertelt over haar werk

● 20.30

SENIOREN

DINSDAG 8 NOV

VILVOORDE

CC Het Bolwerk 02-255 46 90
Hoek Olmstraat / Bolwerkstraat

Salon 'Brigitte'

door Paljas Producties

● 14.30

ZONDAG 13 NOV

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

Ne Pizjama vè Zes

door Het Brussels Volkstejoeter

● 14.00

VRIJDAG 18 NOV

SINT-GENESIUS-RODE

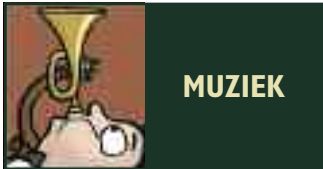
Dienstencentrum De Boomgaard
02-381 14 51 (GC De Boesdaalhoeve)
Vergeet-mij-Nietjeslaan 8

Samantha

● 14.30 en 20.00

De vloek over Camberwell (20/11 in Asse)

MUZIEK

ZATERDAG 5 NOV

GRIMBERGEN

Fenixx 02-263 03 43
Abdijstraat 20 (CC Strombeek)

Delavega

● 20.15

WOENSDAG 9 NOV

GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein

Kurt & all that jazz

● 20.15

DONDERDAG 10 NOV

VILVOORDE

CC Het Bolwerk 02-255 46 90
Hoek Olmstraat / Bolwerkstraat

Cultureel

door De Kreuners

● 20.30

ZATERDAG 12 NOV

AFFLIGEM

De Kluiserij 02-452 88 04
Aalstersedreef 1B

Dubbelconcert:

Peacelane & Emergence

(Native American Flute)

● 20.00

ZATERDAG 12 NOV

KRAAINEM

GC De Lijsterbes 02-721 28 06

Lijsterbessenbomenlaan 6

Anne Clark

● 20.00

ZATERDAG 12 NOV

MEISE

De Muze van Meise 02-268 61 74
Brusselsesteenweg 69

Aliz en Bruno Deneckere & The Herods

● 20.00

ZONDAG 13 NOV

MEISE

De Muze van Meise 02-268 61 74
Brusselsesteenweg 69

Musical Strings

door Maxemillecorde (musical)

● 15.00

MAANDAG 14 NOV

BEERSEL

CC de Meent 02-359 16 00
Gemeenveldstraat 34

Othmar & Nona Mez

● 20.00

VRIJDAG 18 NOV

ASSE

Den Horinck 02-466 78 21
Noorderlaan 20

Melike (Turkse avond)

● 20.30

VRIJDAG 18 NOV

MEISE

De Muze van Meise 02-268 61 74
Brusselsesteenweg 69

Something Good door Sofie & So Four

● 20.30

FOTO: ALEX VANHEE

Monza (30/11 in Grimbergen)

ZATERDAG 19 NOV

GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein

Durango

● 20.15

ZATERDAG 19 NOV

ZAVENTEM

Sint-Martinuskerk 0476-50 69 24
Kerkplein

Gospelconcert door K.F. De Eendracht

Nossegem i.s.m. Flanders Gospel Choir

● 20.00

WOENSDAG 23 NOV

VILVOORDE

CC Het Bolwerk 02-255 46 90
Hoek Olmstraat / Bolwerkstraat

Maryam Akhondy & Banu

● 20.30

VRIJDAG 25 NOV

SINT-GENESIUS-RODE

GC De Boesdaalhoeve 02-381 14 51
Hoevestraat 67

Light door Old Bastards

● 20.30

ZATERDAG 26 NOV

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687 59 59
Begijnhofplein 11

Rick De Leeuw en

Jan Hautekiet

● 20.30

WOENSDAG 30 NOV

GRIMBERGEN

Fenixx 02-263 03 43
Abdijstraat 20 (CC Strombeek)

Grand door Monza

● 20.15

VRIJDAG 2 DEC

MEISE

De Muze van Meise 02-268 61 74
Brusselsesteenweg 69

Djakhobo

● 20.30

VRIJDAG 2 DEC

WEMMEL

GC De Zandloper 02-460 73 24
Kaasmarkt 75

In concert

door Ronny Mosuse

● 20.00

ZATERDAG 3 DEC

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

Gelukkig maar

door Amaryllis Temmerman

● 20.30

ZONDAG 4 DEC

MEISE

De Muze van Meise 02-268 61 74
Brusselsesteenweg 69

A Heart wide open

door Tish Hinojosa

● 20.00

JAZZ

DONDERDAG 10 NOV

ASSE

Den Horinck 02-466 78 21
Noorderlaan 20

History of Jazz

door Jean Blaute en Maandacht

● 20.30

Anne Clark (12/11 in Kraainem)

NIET TE MISSEN NIET TE MISSEN NIET TE MISSEN

EXPO De Schone en het Beest

Het eeuwenoude sprookje 'La Belle et la Bête', waarvan Jean Cocteau kort na de tweede wereldoorlog, een gedenkwaardige filmversie maakte, wordt in de schilderijen van de Vilvoordse kunstenaar Juan Maria Bollé psychologisch geduid. De Schone levert zich niet alleen over aan het Beest om haar vader te redden nadat die een roos uit zijn tuin heeft geplukt. Zij wil ook haar vrouwelijkheid beleven en dat kan enkel als ze ingaat op de uitdaging van het Beest. Op sommige doeken verschijnt ze als een zelfbewuste, sensuele figuur, die het dier beschouwt als haar alter ego. Ze voelt zich geen gevangene en kan zonder remmingen haar partner tegemoet treden. Andere werken benadrukken echter de verschillen die het spanningsveld creëren dat overwonnen moet worden om de betovering te breken. Het sluimerend verlangen is één van de sleutelthema's van deze Vilvoordse schilder.

'La Belle et La Bête', schilderijen van Juan Maria Bollé
Meise, 't Moment van Meise,
Brusselsesteenweg 40
Van 12 tot 27 november, woe, za en zo van 14.00 tot 18.00
02-268 61 74 en www.applaus.be

MUSICAL Pippi Langkous in spetterende musical

In de Vlaams-Nederlandse familiemusical 'Pippi Langkous' zijn alle acteurs om ter energiekst. Villa Kakelbont is een houten huis met vele kamers, dat in functie van de hyperdynamische bewegingstaal door regisseur Niek Kortekaas zelf werd ontworpen. Het excentriek geklede roodharige meisje dat door Astrid Lindgren werd bedacht, klautert met haar trouwe aap, die ze stevast Meneer Nilsson noemt, acrobatisch naar haar slaapver-

Pippi Langkous

trek. Daar zoekt ze aansluiting met haar moeder in de hemel en fantaseert ze over haar vader die niet alleen als zeekapitein allerlei avonturen beleeft, maar ook op onverwachte momenten in haar klerkast opduikt. Veerle Baetens (26) zet de titelrol ijzersterk neer. Uiteraard hult ze zich in opzichtige streepjeskousen en puilen de met ijzerdraad versterkte haren horizontaal uit. Op een onnavolgbare manier laat ze de lettergrepen dansen zodat ook dyslectische woorden na veelvuldige herhaling herkenbaar in de oren klinken. Omdat de gesproken taal besmettelijk is, heb je als toeschouwer de neiging om na afloop in het foyer 'kannepoeken' in plaats van 'pannenkoeken' te bestellen! Cabaretier Ivo de Wijs schreef de grappige liedteksten. De muziek is van de hand van Ronny Mosuse.

'Pippi Langkous' door Theater Familie B.V. - vanaf 6 jaar
Dilbeek, CC Westrand, Kamerijklaan
Zaterdag 26 november om 15.00 en 19.00
02-466 20 30 en www.westrand.be

Aanraders uit het Kwartslag aanbod voor deze maand

ACTUEEL DANSTHEATER Hans Hof Ensemble flirt met de duivel

De duivel is alomtegenwoordig in Boelgakovs geruchtmakende cultroman 'De meester en Margarita'. Opdat hij uit het niets en op onverwachte plekken zou kunnen verschijnen, ontwierp het Hans Hof Ensemble een vernuftige staalconstructie met verborgen luikjes en verdwijnpunten. Choreografe Andrea Bol inspireerde zich vooral op de passages die zich afspelen in een psychiatrische inrichting. Het herstellingsoord kreeg ook een nieuwe naam: 'Morgen Gestorben'. Dissidente dichters en schrijvers worden er onderworpen aan bedenkelijke praktijken. Volksdans moet hun energie in de gewenste richting sturen. Maar hun uithoudingsvermogen is beperkt, waardoor sommigen verrast worden door de dood. Tijdens hun hellevaart zien ze de schimmen van Judas en Pilatus. Wiebe Gotink componeerde het duivels klankdecor.

Dit baanbrekend Nederlands danstheatergezelschap is slechts sporadisch in Vlaanderen te gast.

'Morgen Gestorben' door Hans Hof Ensemble
Grimbergen, CC Strombeek, Gemeenteplein
Vrijdag 2 december om 20.15

02-263 03 43,

www.ccstrombeek.be en www.kwartslag.be

Hans Hof Ensemble

THEATER Baraque Frituur hekelt wederzijdse vooroordelen

Hoeveel Walen zijn op de hoogte van het reilen en zeilen in Vlaanderen? En wat weten wij van Wallonië? Aan beide zijden van de taalgrens wordt heel vaak in clichés gedacht in alle lagen van de bevolking. De KVS-productie 'Baraque Frituur' - een verbastering van het Baraque Fraiture plateau in de Hoge Venen - wil de clichés met de nodige zelfrelativering doorprikkelen. De vierkoppige cast bestaat uit acteurs van beide taalgemeenschappen. Sara Vertongen en Joris Van den Brande vertegenwoordigen de Vlamingen. Of ze de vooroordelen ook werkelijk uit de wereld kunnen helpen, blijft twijfelachtig. Verrijkt met een soort wiskundige fantasie creëren ze een fictieve samenleving, waarin zelfs bombardementen de Waalse economie moeten redden! De legendarische Vlaamse werklust wordt in deze satirische voorstelling bedreigd door bandeloos, seksueel gedrag.

'Baraque Frituur' door KVS i.s.m. Action Malaise
Brussel, KVS, Arduinkaai 7
2, 3, 7 en 8 december om 20.30
02-210 11 12, www.kvs.be en www.kwartslag.be

U vindt het volledige Kwartslag-programma op www.kwartslag.be Wie zich een Kwartslag-pas aanschaft (28 euro) kan uit het ruime aanbod van het Kaaitheater, de KVS, CC Strombeek en CC Westrand vier voorstellingen kiezen, waarvan één in elk theater.

Ludo Dosogne

EUROPALIA RUSLAND

De blauwe roos van de Russische symbolisten

Het symbolisme, een kunststroming waarin het veeleer gaat om het uitdrukken van ideeën dan het weergeven van de werkelijkheid zoals in het naturalisme dat eraan voorafging, kwam in Rusland later op gang dan in de rest van Europa. Toen het op het einde van de 19de eeuw onder invloed van buitenlandse kunststromingen uiteindelijk toch van de grond kwam, beleefde het een korte maar stormachtige ontwikkeling. In het kader van Europalia Rusland worden in het Museum van Elsene zo'n 120 representatieve werken getoond die grotendeels afkomstig zijn uit de Tretjakov-galerij in Moskou waarin topstukken uit de Russische schilderkunst uit de 18de, 19de en 20ste eeuw worden bewaard, met onder meer werken van Chagall, Kandinsky en Malevitsj.

Kinderlijke verbeelding

Ook het oeuvre van de Belgische auteur Maurice Maeterlinck was een leidraad voor de Russische symbolisten en voor Ida Goffman. 'Maeterlinck kon een droomwereld creëren en doordringen tot de essentie. Zijn toneelstukken waren in Moskou erg geliefd. De Russische acteur en regisseur Konstantin Stanislavski, een van de grootste theoretici van het 20ste eeuwse toneel, bewonderde Maeterlincks zuiverheid en kinderlijke verbeelding zoals die bijvoorbeeld tot uiting komt in het toneelstuk 'De blauwe vogel'. Volgens de fee, die de kinderen op de zoektocht naar de blauwe geluksvogel begeleidt, moeten we de moed hebben om te zien wat verborgen is. De Moskouse symbolisten wilden - net als de kinderen in het beroemde sprookje - de ogen van de kijker openen. Een zinnenstrelende bloemengeur, een donzig vloertapijt en rustgevende muziek, waarvan niemand wist waar ze vandaan kwam, maakten de bezoeker ontvankelijk voor allerlei indrukken. Een eeuw later hopen we in Brussel hetzelfde effect te bereiken.' Van Pavel Kouznetsov, één van de boegbeelden van de Russische symbolistische beweging, is in Elsene 'De

Borisov-Musatov

Vrubel Michail

Het Russisch symbolisme ontstond in enkele grote herenhuizen waar kunstenaars de wanden van deze 'ossobniaks' ophiuisterden met mythische taferelen. Zij vervaardigden op bestelling ook sierstukken en gebruiksvoorwerpen in de vorm van engelen, demonen en fabeldieren, zoals een kikker die voldaan over zijn buikje wrijft of een duiveltje dat uit een vaas komt piepen.

Curator Ida Goffman zocht voor deze expositie inspiratie in een tentoonstelling die toonaangevende symbolistische schilders in 1907 onder de naam 'De blauwe roos' toen in Moskou organiseerden. 'Die expositie sloeg in als een bom', vertelt ze. 'Niet alleen door de mysterieuze doeken in zachte tinten, maar ook door de aankleding. Een sublieme esthetische ervaring is maar mogelijk dank zij een verzorgde presentatie. De blauwe roos verwijst naar het allermooiste, het is een bloem die moeilijk te vinden is, zelfs in gespecialiseerde winkeltjes of bloemenstalletjes.'

blauwe fontein' te zien waarmee hij zinspeelt op de eeuwige draaikolk van het leven. Een kermiscarrousel van Sapounov roept dezelfde sensaties op. In de laatste zaal, die aan feesten en maskerades is gewijd, wordt het 'gouden azuurblauw' verstoord door brutale kleurcontrasten: 'De harde realiteit bracht ook de ferventste Russische idealistische symbolisten weer met beide voeten op de grond', aldus Ida Goffman. 'Maar toen de avant garde de beweging al lang had verdrongen, kon de schilder Malevitsj zich nog steeds de 'blauwe geur' herinneren.'

Ludo Dosogne

'Symbolisme in Rusland'
Brussel, Museum van Elsene,
Jean van Volsemstraat 71

Nog tot 5 februari 2006, van dinsdag tot vrijdag van 13.00 tot 18.30, tijdens het weekend van 10.00 tot 17.00

02-515 64 21 en www.europalia.be

WOENSDAG 30 NOV

BEERSEL

CC de Meent 02-359 16 00

Gemeenveldstraat 34

Fabrice Alleman Quartet

i.s.m. Jazzlab Series

20.30

KLASSIEK

WOENSDAG 9 NOV

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30

Kamerijklaan

Dafo Quartett

20.30

ZONDAG 13 NOV

ASSE

Oud Gasthuis 02-466 78 21

Gemeenteplein 26 (Den Horinck)

Con Spirito

11.00

ZONDAG 13 NOV

DROGENBOS

Gemeentelijke feestzaal 02-333 85 14

Grote Baan 222

Concert door de Koninklijke Fanfare Sint-Niklaas en de koren Serenata en Fraternité

15.00

DONDERDAG 17 NOV

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30

Kamerijklaan

Filharmonisch

Kamerorkest van Letland

20.30

VRIJDAG 18 NOV

TERNAT

Sint-Gertrudiskerk 02-466 20 30

(CC Westrand)

Il Gardellino

20.30

ZONDAG 20 NOV

MEISE

De Muze van Meise 02-268 61 74

Brusselsesteenweg 69

Ludo Mariën & Dirk Van Gorp

11.00

DONDERDAG 24 NOV

JEZUS-EIK/OVERIJSE

GC De Bosuil 02-657 31 79

Witherendreef 1

Engelse Scenen door Ensemble

Piacevole

20.00

ZONDAG 27 NOV**WEMMEL**

GC De Zandloper 02-460 73 24
Kaasmarkt 75

Tri door Bram Van Ballaert (muzikaal drieluik voor klassieke gitaar)

● 11.00

ZATERDAG 3 DEC**MEISE**

De Muze van Meise 02-268 61 74
Brusselsesteenweg 69

Ensor Strijkkwartet

● 20.00

ZONDAG 6 NOV**BEERSEL**

CC de Meent 02-359 16 00
Gemeenveldstraat 34

Last Days

● 20.00

DINSDAG 8 NOV**DILBEEK**

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

Dark Water

● 20.30

DINSDAG 8 NOV**GRIMBERGEN**

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein

Sophie Scholl

● 20.30

WOENSDAG 9 NOV**OVERIJSE**

CC Den Blank 02-687 59 59
Begijnhofplein 11

Cinderella Man

● 20.30

DONDERDAG 10 NOV**WEZEMBEEK-OPPEM**

GC De Kam 02-731 43 31
Beekstraat 172

Charlie and the Chocolate Factory

● 20.00

ZATERDAG 12 NOV**GRIMBERGEN**

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein

Suspect

● 20.30

ZONDAG 13 NOV**BEERSEL**

CC de Meent 02-359 16 00
Gemeenveldstraat 34

Cinderella Man

● 20.00

ZONDAG 13 NOV**OVERIJSE**

CC Den Blank 02-687 59 59
Begijnhofplein 11

Sjakie en de Chocoladefabriek

● 15.00

DINSDAG 15 NOV**DILBEEK**

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

Cinderella Man

● 20.30

WOENSDAG 16 NOV**OVERIJSE**

CC Den Blank 02-687 59 59
Begijnhofplein 11

L'enfant

● 20.30

ZONDAG 20 NOV**BEERSEL**

CC de Meent 02-359 16 00
Gemeenveldstraat 34

L'Enfant

● 20.00

MAANDAG 21 NOV**GRIMBERGEN**

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein

Achter de schermen met Pauline & Paulette

met Lieven Debrauwer

● 15.00

DINSDAG 22 NOV**DILBEEK**

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

L'enfant

● 20.30

Asterix-tentoonstelling voor stripfanaten en nieuwsgierige bezoekers

'De Spiegelwereld van Asterix' is niet alleen een amusante, maar ook een leerrijke tentoonstelling die nog tot half januari loopt in het voormalige Koninklijk Pakhuis van Thurn & Taxis in Brussel. De samenstellers verkozen een thematisch boven een voorspelbaar chronologisch parcours.

Voor de documentatie werd geput uit meer dan honderd taaledities. De tentoonstelling bestaat uit tien afdelingen, die telkens anders zijn ingericht. Zo is de zoldering in de zaal van de overdrijvingen versierd met schubben en de vloer met vleespatronen. Zowel fervente stripfanaten als nieuwsgierige bezoekers komen aan hun trekken. Vierenveertig originele platen en coverontwerpen zijn de grootste publiekstrekker, maar daarnaast krijgt de bezoeker ook de allereerste tekentafel van Albert Uderzo (78) te zien, of nog de schrijfmachine van René Goscinny, die tot zijn overlijden in 1977 de scenario's schreef. Hoe efficiënt de krachtpaters van het autonome Gallische dorpje weerstand hebben geboden aan de Romeinse troepen, valt af te leiden uit de achtergelaten metalen schilden waarmee een vesting werd gebouwd.

En door de vele bolle en holle spiegels gaan de bezoekers zelf op de dikbuikige Obelix of de graatmagere druïde Panoramix lijken. Er zijn nog andere vermakelijke attracties, zoals een griezelbos met nachtelijke geluiden waar in een immense ketel de magische toverdrank pruttelt die de dorpelingen onoverwinnelijk maakt. 'Vooraleer we met Asterix op de proppen kwamen, wilden Goscinny en ik voor het tijdschrift 'Pilote' Reinaert de Vos bewerken', herinnert Uderzo zich. 'Maar een strip over zelfbewuste Galliërs die niet over zich heen laten lopen, vond onze opdrachtgever origineler. De kleine Asterix breekt met de schoonheidsnormen. Maar omdat hij met de helm is geboren profileert hij zich als een echte held, die het onrecht bestrijdt en voor iedereen in de bres springt.'

Harmonieus samenleven

Het tentoonstellingsparcours vestigt de aandacht op belangrijke universele waarden zoals vrijheid en verdraagzaamheid die op tekstpanelen in een ruimere context worden geplaatst. In het luik over de vriendschap wordt bijvoorbeeld naar het traktaat 'De amicitia' van Cicero verwezen. Omdat de dorpelingen en de sympathieke dieren harmonieus samenleven, oogt de plek als een soort Utopia. En dat begrip wordt in verband gebracht met het gelijknamige boek van Thomas Morus. Voor de uitbeelding van de overvloedige Gallische maaltijden inspireerde de tekenaar zich zowel op Pieter Bruegel als op Gargantua en Pantagruel van Rabelais.

'De strips kunnen op verschillende niveaus gelezen worden', legt Uderzo uit. 'Kinderen letten op andere aspecten dan volwassenen. Een voorbereidende schets of een plot worden alleen verder uitgewerkt als ik er zelf plezier aan beleef. Steeds respecteer ik de visie van mijn vroegere compagnon René Goscinny. Telkens als ik mijn tekengerei bovenhaal, voel ik dat hij postuum over mijn schouders meekijkt.'

Ludo Dosogne

'De Spiegelwereld van Asterix'

Brussel, Thurn & Taxis, Havenlaan 86 c

Nog tot 15 januari 2006

📞 070-25 20 20, www.asterix.com en www.sherpa.be

DINSDAG 22 NOV

GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43

Gemeenteplein

Cinderella Man

● 20.30

WOENSDAG 23 NOV

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687 59 59

Begijnhofplein 11

A lot like Love

● 20.30

VRIJDAG 25 NOV

WEMMEL

GC De Zandloper 02-460 73 24

Kaasmarkt 75

Va, vis et deviens

● 20.00

ZONDAG 27 NOV

BEERSEL

CC de Meent 02-359 16 00

Gemeenveldstraat 34

The Brothers Grimm

● 20.00

MAANDAG 28 NOV

GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43

Gemeenteplein

Brasileirinho

(muziekfilm)

● 20.30

DINSDAG 29 NOV

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30

Kamerijklaan

Crash

● 20.30

DINSDAG 29 NOV

GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43

Gemeenteplein

The Brothers Grimm

● 20.30

WOENSDAG 30 NOV

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687 59 59

Begijnhofplein 11

The Brothers Grimm

● 20.30

TENTOONSTELLINGEN

VAN 1 TOT 30 NOV

WEZEMBEEK-OPPEM

GC De Kam 02-731 43 31

Beekstraat 172

Kam Kiest voor Kunst:

Expressionisme

door Herman Geys

● doorlopend

VAN 10 TOT 20 NOV

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687 59 59

Begijnhofplein 11

Confrontatie door Nicole Degreef,

Marina Hugaerts en Rudy Samyn

● doorlopend

TOT 10 NOV

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30

Kamerijklaan

Outside Inn - expo rond street art

● doorlopend

VAN 18 TOT 20 NOV

ZAVENTEM

Gemeentehuis

Diegemstraat 37

Jaarlijkse tentoonstelling

Van Dyckkring, thema 'Muziek'

● 18/11 van 20.00 tot 23.00,

19 en 20/11 van 14.00 tot 19.00

VAN 19 TOT 27 NOV

JEZUS-EIK/OVERIJSE

GC De Bosuil 02-657 31 79

Witherendreef 1

Monique De Rae en Louis

Beckers (aquarellen, olieverven en

Tiffany glaskunst)

● Ma, di, wo en vr van 9.00 tot

17.00, do van 9.00 tot 20.00, za

van 9.00 tot 18.00, zo van

11.00 tot 18.00

VAN 19 NOV TOT 18 DEC

GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43

Gemeenteplein

Cakewalk door Joris Ghekiere, Lucie

Renneboog en Steve van den Bosch

● doorlopend

Tiffany glaskunst
(tot 27/11 in Jezus-Eik)

VAN 26 NOV TOT 2 DEC

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687 59 59

Begijnhofplein 11

Artotheek:

huur een van de tentoongestelde werken

● doorlopend

2, 3 EN 4 DEC

ZAVENTEM

0476-45 82 14

Diegemstraat 37

Foto expo

van foto- en diaclub Klik-Klak

● 2/12 van 21.00 tot 23.00,

3/12 van 15.00 tot 20.00, 4/12

van 14.00 tot 19.00

TOT 5 DEC

DWORP

Vormingscentrum Destelheide

Destelheidestraat 66 02-380 39 15

Heartbeats door fotograaf Jo Voets

● ma tot vr van 9.00 tot 17.00

VOOR DRACHTEN & CURSUSSEN

DINSDAG 8 NOV

ASSE

Den Horinck 02-466 78 21

Noorderlaan 20

'Catalonië en Barcelona',

diavoordracht door Marnix van Damme

en Geert Van de Wiele

● 20.00

DINSDAG 8 NOV

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30

Kamerijklaan

'Opvoeden in de 21ste

eeuw: geen rozen zonder

doornen' door Kris Roose, psychiater

● 14.00

WOENSDAG 16 NOV

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30

Kamerijklaan

'Tsjechië en Praag'

door Jean-Pierre en Mieke Demarsin

● 20.00

VRIJDAG 18 NOV

GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43

Gemeenteplein

'De wonderde wereld van

de insecten' door Maarten Jacobs

organisatie: Natuurpunt Grimbergen

● 20.00

VRIJDAG 18 NOV

VILVOORDE

CC Vilvoorde 02-255 46 90

Bergstraat 1

'Bijenteelt'

door imker Frans Cuyppers

organisatie: Natuurpunt Vilvoorde

● 20.00

DINSDAG 22 NOV

ALSEMBERG

Gemeentebibliotheek 02-359 16 21

Brusselsesteenweg 77C

'Voorlezen, een plezier

voor iedereen'

● 20.00

DINSDAG 22 NOV

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30

Kamerijklaan

'Kan een denkend mens

vandaag nog een gelovig

christen zijn?'

door Roger Lenaers, S.J.

● 14.00

DONDERDAG 24 NOV

TERVUREN

Kazeme Panquin 02-767 68 63

Warande

'Vertelavond rond de

haard' door Frank Ruttens

organisatie: Koninklijke Heemkundige

Kring St Hubertus

● 20.00

VRIJDAG 25 NOV

GRIMBERGEN

Volkssterrenwacht MIRA

Abdijstraat 22 02-269 12 80

Astroclub met Frank Deboosere

● 19.30 stipt

ZATERDAG 26 NOV**HOEILAART**

Felix Sohiecentrum
02-657 51 50 (De Notenboom)
Gemeenteplein

**Gespreksnamiddag 'Vriend-
schap op latere leeftijd'**

organisatie: De Notenboom

● 14.00

CURSUSSEN**DINSDAG 8 NOV****HOEILAART**

Felix Sohiecentrum
02-657 35 77 (Christiane Guns)
Gemeenteplein

**Start cursus 'Mensen uit
diverse culturen - Gelijke-
nissen en tegenstellingen'**

door Prof. Eugene Roosens

● 14.00

8 EN 11 NOV**WEMMEL**

GC De Zandloper 02-460 73 24
Kaasmarkt 75

**Cursusreeks over kinderen
van 0 tot 6 jaar**

8/11 'Kriebel Krabbel, creativiteit bij
peuters stimuleren'

22/11 'De prehistorie van het lezen'

● 20.00

VRIJDAG 18 NOV**GRIMBERGEN**

Athena Brabant 02-460 44 92
Humbeksesteenweg 184

Workshop 'vilten tas'

● 10.00

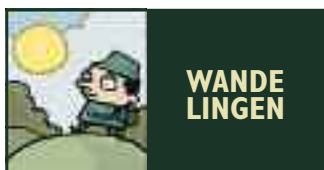
MAANDAG 23 JAN**WEMMEL**

Lokalen Rode Kruis 02-460 55 38
Vander Zijpenstraat 48

Start gratis EHBO cursus

(16 sessies gedurende 8 weken op ma en do)

● 19.30

DONDERDAG 10 NOV

02-251 53 75 (Fernand Humbeek)

Rodeboswandeling

organisatie: Natuurgroepering

Zoniënwood

● Start om 14.00 aan de par-
king van de St. Catharinakerk
in Sint-Agatha-Rode

ZONDAG 13 NOV

02-657 30 23

**De paddestoelen, veelzij-
digheid qua vorm en kleur**

organisatie: Natuurgroepering

Zoniënwood

● Start om 14.00 aan het Jan
van Ruusbroecmuseum, Dubois-
laan in Hoeilaart

ZONDAG 13 NOV

02-305 40 75

**Wandelen langs de boom van
Witse (4, 7, 10, 16, 20 of 25 km)**

organisatie: Wandelclub Sint-Pieters-

Leeuw vzw

● Start van 8.00 tot 15.00 aan
Zaal Zonnig Leven, Jan Vander-
straetenstraat 200 te Zuun in
Sint-Pieters-Leeuw

DONDERDAG 17 NOV

02-251 53 75 (Fernand Humbeek)

Koude Dellewandeling

organisatie: Natuurgroepering Zoniën-
wood

● Start om 13.45 aan de par-
king van het station van Groe-
nendaal

ZONDAG 20 NOV

02-687 42 94

(Jacqueline van der Horst)

Zoniënwandeltocht

(6, 12, 18, 24, 30, 42 of 50 km)

organisatie: De Ijsetrappers Overijse vzw

● Start van 7.00 tot 15.00 in
Rijksbasisschool Het Groene
Dal, W. Matstraat in Hoeilaart

DONDERDAG 24 NOV

02-251 53 75 (Fernand Humbeek)

Parmentierwandeling

organisatie: Natuurgroepering

Zoniënwood

● Start om 13.45 aan de par-
king op het kruispunt Drève
Joséphine en Avenue de la Ramée
in Gaillemarde (La Hulpe)

DONDERDAG 1 DEC

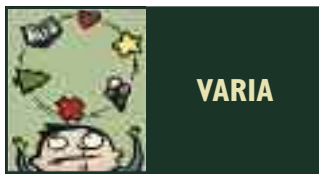
02-251 53 75 (Fernand Humbeek)

**Nellebeek- en
plateauwandeling**

organisatie: Natuurgroepering

Zoniënwood

● Start om 13.45 aan de par-
king van de Maria-Magdalenakerk
van Eizer, Duisburgsesteenweg
1230 in Overijse

Voor het project 'Groene voe-

ten' worden 100 gezinnen uit
de Brabantse Kouters (de ge-
meenten Asse, Grimbergen,
Kapelle-op-den-Bos, Londerzeel,
Machelen, Meise, Merchtem,
Opwijk, Vilvoorde, Wemmel en
Zemst) gezocht om een aantal
eenvoudige tips rond milieu-
vriendelijker leven toe te passen.
Inschrijven kan tot 7 november
via info@groenevoeten.be,
078-15 16 22 of 0486-88 50 97
(buiten de kantooruren).

Meer info:

www.groenevoeten.be

VRIJDAG 11 NOV**SINT-GENESIUS-RODE**

Zwembad Wauterbos 02-380 07 75
Doomlarenhoofdstraat 1

**Zwemmarathon, opbrengst ten
voordele van 11.11.11**

● 17.00

ZONDAG 13 NOV**HOEILAART**

Bosmuseum Jan van Ruusbroec
Duboislaan 02-658 03 30
(Houtvesterij Groenendaal)

**Help de boswachter met
het arboretum!**

Steek samen met de boswachter en andere
vrijwilligers de handen uit de mouwen,
aanmelden verplicht

organisatie: Natuurgroepering

Zoniënwood

ZONDAG 27 NOV**DROGENBOS**

Centrum 02-333 85 14

Sinterklaasfeest: de Sint trekt
door het dorp en verwacht de kinderen
daarna in de gemeentelijke feestzaal

● 12.30

ZONDAG 27 NOV**HOEILAART**

Jeugdcentrum Koldam 0486-68 28 76
Koldamstraat 11

Creatieve hobby markt

met o.a. demonstratie kantslossen

organisatie: Romania-Hoeilaart

● 10.30-17.30

2, 3 EN 4 DEC**VOSSEM**

Gemeentelijke Zaal 02-767 81 61
Irislaan 8 (Robert Arickx)

**Tentoonstelling
van neerhofdieren**

● Vrij van 20.00 tot 22.00, za
van 10.00 tot 21.00, zo van
10.00 tot 18.00

COLOFON

Organisaties en verenigingen die hun activiteiten opgenomen willen zien in de volgende agenda die de periode van 4 december 2005 tot 4 januari 2006 bestrijkt, moeten ons de nodige informatie bezorgen voor 1 november a.s.

U kunt uw gegevens faxen naar 02-767 57 86 of e-mailen naar randkrant@derand.be.

U kunt uw informatie ook per brief sturen naar ons redactieadres:

Witherendreef 1, 3090 Jezus-Eik/Overijse, met de vermelding RandUit Agenda.

Gezien het beperkte aantal beschikbare pagina's wordt bij de aankondigingen prioriteit verleend aan de activiteiten in de Gemeenschapscentra en de culturele centra in de rand.

Om voor plaatsing in aanmerking te komen worden de andere activiteiten vooral beoordeeld op hun uitstraling naar alle inwoners van de rand.

REDACTIE Petra Goovaerts.

De pictogrammen die de verschillende rubrieken aanduiden zijn van de hand van Floris De Smedt.

VORMGEVING Mega.L.Una, Brussel

DRUK A. De Cuyper-Robberecht, Zele.

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Henry Coenjaerts, Witherendreef 1, 3090 Jezus-Eik/Overijse.

RandUit Agenda wordt gerealiseerd met de financiële steun van de provincie Vlaams-Brabant en de Vlaamse Gemeenschap.

Komen en gaan in de rand

2

Migratie is van alle tijden en van alle plaatsen en heeft bijna altijd een oorzaak. Sinds 1840 tot anderhalve eeuw later trokken ruim een miljoen Vlamingen van Noord naar Zuid en naar Brussel om te ontsnappen aan de wurgende hongersnood in hun eigen regio. In de rand rond Brussel zorgt migratie de laatste decennia voor een toenemende Europeanisering en verfransing. De druk van al die nieuwkomers op de autochtone bevolking leidt vaak tot wrevel en, specifiek voor de rand, tot communautaire spanningen, die in essentie te maken hebben met welvaart en sociale status, want wie welvarend is, overheerst. Onze medewerker Guido Fonteyn gaat in de vijfde reeks 'Komen en gaan in de rand' na wat de weerslag van die migratie is op de samenleving in de rand.

Zolang zij arm waren, bleven zij Vlaams

'Het kan toch niet als een normaal verschijnsel aanvaard worden dat iemand zijn moedertaal en zijn eigen aard vrijwillig wil prijsgeven: het is een vorm van ontarding en vrijwillige ontarding is tegennatuurlijk. Wanneer dat gebeurt moeten er dwingende redenen voor aanwezig zijn. Als de Vlaming in Brussel zijn moedertaal prijsgeeft voor een vreemde taal gebeurt dat niet uit loutere liefde voor de Franse taal, maar omdat hij er voordeel bij heeft.'

Deze krachtige paragraaf staat in *Honderd vijftig jaar verfransing in de agglomeratie en het arrondissement Brussel (1830-1955)* van H. Aelvoet, Lic. Fil. Aelvoet gaat recht naar de kern van de zaak omdat hij in zijn redenering het 'voordeel' - en dus de economie - laat primeren op de cultuur - 'de liefde voor de Franse taal'.

Het boekje blijft daarnaast in zijn geheel interessant omdat Aelvoet - wellicht als een van de eersten - heeft gewezen op de band tussen de agglomeratie en het arrondissement

Brussel. Wij zouden nu zeggen: op de band tussen Brussel en de rand. Als een brede rand rond Brussel wordt bedreigd met verfransing, en dit op zijn minst sinds 1830, moeten de oorzaken daarvan niet in lokale conflicten worden gezocht. Wat Aelvoet de 'ontarding' noemt, maakt deel uit van een zeer algemeen proces, waarvan het begin en het einde zich in Brussel situeert. Het is dan ook alleen daar dat de Vlaamse gemeenschap inzicht en vat kan krijgen op de mechanismen van de verfransing, en het is ook alleen vanuit Brussel dat vormen van een mogelijke verneder-

landsing vroeg of laat ook in de rand ingang kunnen vinden. Ik bedoel hiermee dat de houding vanuit de rand naar Brussel toe niet alleen maar defensief kan zijn, niet enkel uit een Gordel kan bestaan, maar dat Vlamingen van binnen en van buiten de muren elkaar als bondgenoten moeten zien. Dit is nu duidelijk niet het geval.

Steekproefstraten

Na Aelvoet werd over Brussel en de rand nog vaak gepubliceerd, meestal in pamflettaire vorm. Enkele boeken of studies vallen op door hun kwaliteit of originaliteit, maar wat nu volgt is in de eerste plaats een strikt persoonlijke keuze, ook ingegeven door wat gedurende jaren snuffelen min of meer bij toeval in mijn bibliotheek geraakte. Zo toonde Karel De Witte zich in *Brussel Open Stad (1967)* bijzonder genuanceerd over de relatie tussen Brussel en de rand. Hij leidde het Brussels bureau van *Gazet van Antwerpen* en was een van de leidende figuren in het Nederlandstalige verenigingsleven van zijn woonplaats Wemmel. De Witte was van mening dat de toename van de politieke invloed van de Vlamingen in België ook zou afstralen op Brussel, en dat op deze wijze de verfransing zou worden afgeremd, zodat op termijn dit hoofdstuk kon worden afgesloten. Hij schreef in zijn boek dat de 'catacombentijd' voor de Vlamingen in Brussel voorbij was, en verzette zich tegen elk defaitisme.

Hét standaardwerk over verfransing is de monumentale studie *Taalmuur = sociale muur?* van Machteld De Metsenaere (VUB-press, 1988). De Metsenaere onderzocht de verfransingsprocessen in het Brussel van de negentiende eeuw en doorbreekt hierbij een paar clichés. De Metsenaere baseerde haar onderzoek op de uitslagen van de talentelling van 1842 in een aantal 'steekproefstraten', zowel Vlaamse als Franstalige straten, en zij extrapoleerde haar bevindingen naar de hele negentiende eeuw. Zo stelde zij vast dat het proletariaat in Brussel een sterk autochtoon en Nederlandstalig profiel had, maar dat dit Vlaamse proletariaat slechts een geringe verfransing onderging. Dat eerste wisten we al. Er bestond een band tussen taalgebruik en sociale klasse, en wie arm was in Brussel sprak Vlaams, of omgekeerd. Maar dat de 'Vlaamse' straten Vlaams bleven en arm, en slechts een geringe verfransing ondergingen, werpt een nieuw licht op de zaak.

22

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

'Nederlandstalige steekproefstraten worden in overwegende mate bewoond door Brusselaars, die voor 3/4 Brusselse antecedenten hadden, en die tot de arbeidersklasse, hoogstens tot de groep van de kleine zelfstandige ambachtslui, konden gerekend worden, terwijl sterk Franstalige steekproefstraten vooral welstellende immigranten van een eerste of tweede generatie en uit Franstalig gebied huisvesten', schrijft De Metsenaere. Hieruit blijkt weer eens hoe Vlaams Brussel van oorsprong is, maar ook hoe belangrijk de immigratie in het prille België vanuit Wallonië naar de hoofdstad is geweest. Het lijkt wel of de Vlaamse Brusselaars mee de extreme armoede in het Vlaanderen van die tijden hebben meebeleefd, terwijl de Franstalige Brusselaars - waaronder een meerderheid inwijkelingen uit Wallonië - mee hebben genoten van het extreme succes van de Waalse delfstoffennijverheid tijdens diezelfde periode.

Gesloten wijken

De Metsenaere vond dus geen aanwijzingen om het beeld te bevestigen 'van de arme, ontwortelde Nederlandstalige immigrant, die zich via Frans taalgebruik in zijn nieuwe omgeving probeert te integreren'. Ook dit doet mij denken aan het gedrag van de eerste Vlaamse (en nadien Italiaanse) migranten in Wallonië, die zeer lang hun talen bleven spreken en in bijna gesloten wijken woonden: de Vlaamse wijk Bas-Hocquet in La Louvière vertoont daar nog de (Vlaamse) sporen van. De Metsenaere schrijft dat 'een versnelde verfransing vanaf het einde van de 19de eeuw gelieerd werd met bredere socialiseringsprocessen, waarin aan het onderwijs een cruciale rol werd toebedeeld als verspreidingsmiddel van een burgerlijk cultuurpatroon en het daarmee verbonden Frans-taalgebruik in brede lagen van de bevolking, inclusief een groot gedeelte van de arbeidersklasse'.

Of: zolang zij arm bleven, bleven zij Vlaams. En de verfransing was een collectief proces, een vorm van collectieve promotie, via de scholen. Tenslotte leren we ook nog bij De Metsenaere dat, ondanks de verfransing, in Brussel tot diep in de negentiende eeuw aparte Nederlandstalige en Franse

wijken bleven bestaan, 'tot grootscheepse saneringswerken deze relatieve stabiliteit doorbraken, en Brussel van een volledig ander uitzicht - ook op linguïstisch en sociaal vlak - voorzagen'.

Wie breekt in de stad vernietigt niet alleen stenen maar ook het sociaal weefsel, en dat breken gebeurt in Brussel met grote regelmaat. Stads- en gemeentepanners kunnen aan dit inzicht niet meer voorbijgaan, ook niet als het gaat om kleinere steden en gemeenten.

Wetenschap contra gevoelens

Over de toestand in de rand kan de literatuur ons eveneens heel wat leren.

Hét standaardwerk over de brede rand verscheen als nr. 1 in de reeks Brusselse Thema's, met voormalig VUB-rector Els Witte als uitgever en hoofdredacteur. Het lijvige boek

heet *De Brusselse Rand* en dateert van 1993. Alle bijdragen zijn van een onbetwistbaar wetenschappelijk niveau, en ik kan mij niet van de indruk ontdoen dat politici, journalisten en militanten (zowel Vlaamse als anderstalige) te weinig gebruik maken van deze en andere wetenschappelijke bronnen en zich teveel laten leiden door hun gevoelens. Witte wijst ons hoe het wel moet. Het interuniversitair Centrum voor de Interdisciplinaire Studie van Brussel wil nieuwe informatie aandragen, nagaan wat de reële invloed van Brussel op de rand is, van de economische verschuivingen, van de daarmee gepaard gaande migraties, van de 'eurocratisering' en van de 'sociale verdringing'. 'De taalproblematiek is zeker niet afwezig, maar ze ligt volledig ingebed in de sociaal-economische, sociaal-demografische en sociaal-politieke evolutie. De randgemeenten vormen het centrale onderwerp, maar de rechtstreekse band met Brussel is indringend aanwezig', zo doceert Witte.

Wij leren uit dit eerste boek onder meer dat de Vlaamse rand rond Brussel Vlaanderens sterkste groeipool is, en op dat moment Kortrijk-Roeselare en Gent achter zich laat, zodat dit gebied moet worden beschouwd als het tweede stadsgewest van Vlaanderen (na Antwerpen). In hun bijdrage tot het boek stellen De Corte en De Lannoy zich dientengevolge vragen 'over het soort analyse dat zich te sterk concentreert op een classificatie van de problemen van de Brusselse rand langs ethnische breuklijnen (Vlaams/Frans en Belgen/buitenlanders) en hierdoor de discussie reduceert tot aspecten van culturele aard en tot vraagstukken van integreerbaarheid van verschillende groepen'. Zij stippen ook aan dat de veranderingen in het Brussels randgebied 'meer te maken hebben met de algemene ontwikkelingstendenzen van Westeuropese stedelijke gebieden (suburbanisatie, internationalisering, toenemende stedelijke concurrentie) dan met een specifieke Brusselse situatie'.

Guido Fonteyn

De volgende bijdrage handelt over de allochtone groepen

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

Ik vestig uw aandacht op Jan van Ruusbroec, omdat een etalage in Hoeilaart, vlakbij waar ik woon, dat ook doet. Hé, oude boeken in mijn buurt! Whàw, boeken van en over Ruusbroec in een mooi vitrinekastje! Dat zou ik graag meteen een plaatsje geven bij mij thuis, geen onmogelijke wens, want het kastje is te koop, maar dan zonder de Ruusbroecs erin die privé-bezit zijn van een Hoeilandse boekenfreak. Geen nood, er liggen in het uitstalraam ook boeken die wel te koop zijn, een interessant assortiment kunst- en kinderboeken en literair werk, PC Hooftprijs-winnaar Frédéric Bastet naast niet-BV Peter Verhelst. Kortom, ik sta voor een heuse boekhandel. Hoe bestaat het dat ik dit nog mag meemaken in mijn randelijke buurt!

'Het Huis der Zinnen' luidt de mooie naam van dit mini-tempeltje van cultuur, geen gewone winkel maar inderdaad een huis. Je komt binnen in een halletje, loopt door de gang naar de kamers achteraan. Daar worden boeken, oosterse meubels en juwelen verkocht en is een kunstgalerie ingericht met op dit moment vooral houtobjecten. Tussen het kiezen en keuren door kan je koffie of thee drinken en schaken. Of gewoon buurten, ook met de inrichters van het huis, Laine Demaerschalk en Ludo De Corte. Zij is een ex-secretaresse, hij een ex-boekhouder en beiden zijn Hoeilanders, oude bekenden en goede vrienden onder elkaar. Ze gaven hun saaie baan eraan om met verenigde krachten en investeringen hun dromen waar te maken, zij het runnen van een boekhandel, hij van een kunstzaak, en dat in hun dorp van niets, pardon, ik druk me preciezer uit, in hun dorp van cultureel amateurisme.

Wat mij het meest verwondert aan dit initiatief, is de trendbreuk ervan. De goed draaiende boekhandel is tegen-

Het Huis der Zinnen

Jan van Ruusbroec (1293-1381) wordt niet de Grootste Belg, maar is en blijft de Grootste Hoeilanders. Dat hij uit Ruusbroek, nu een deelgemeente van Sint-Pieters-Leeuw, kwam, is niet zeker. Dat hij zich na een Brusselse priester carrière terugtrok in het Zoniënbos om er een kluisenaarsleven te leiden, is dat wel. In Groenendaal, nu Hoeilaart, werd de mysticus een Europese beroemdheid, een Hoeilanders zonder grenzen.

woordig niet ook kunstgalerie, maar wel krantenkiosk en gadgetboetiek. In het uitstalraam ervan liggen geen Ruusbroecs maar wel Dan Browns, en in plaats van een (toegegeven, voor mij) interessant assortiment, de laatste kook-, sensatie- en Italië-boeken. Alles bij elkaar meer broel en hype dan kwaliteit en duurzaamheid, en daarbovenop nog wenskaarten die je je vrienden niet kunt aandoen. Kortom, de goed draaiende boekhandel is tegenwoordig een weekendKnack en Story in het groot, dezelfde onderwerpen, dezelfde covers in veelvoud. Het Huis der Zinnen is daarentegen eerder *Het Andere Boek* en het *KunstenFestivalDesArts* in het klein, ik houd mijn hart vast terwijl ik het opschrijf, want hoe kan in Hoeilaart op kleine schaal lukken wat in respectievelijk Antwerpen en Brussel riskante cultuurevenementen zijn?

Komt daarbij dat de echte Hoeilanders Vlamingen zijn, maar vele dorpsbewoners Europese immigranten en anderstalig. Dat laatste wil het Huis der Zinnen opvangen door veeltalige kunstboeken aan te bieden en zowel Engelse en Franse als Nederlandstalige tweedehandsboeken. Maar ik vrees dat van de allochtonen het toch wel weer alleen de Nederlanders zullen zijn die zich in het Huis thuis zullen voelen.

Wat ik het meest bewonder aan dit initiatief, is de plaatselijkheid ervan, de intentie om een kleine lokale gemeenschap met een prima aanbod te verwennen. Zeker weten, voor mijn eindejaarscadeaus hoef ik deze keer maar een paar hoeken om te gaan. 'Koop dit', zal ik en passant andere klanten influisteren, wijzend op het dikke boek *Ooggetuige* van Johan Anthierens dat ik zelf samenstelde. Er staan passages in die speciaal voor het Huis der Zinnen zijn geschreven, bijvoorbeeld dit: 'Deze week staat de kroniek open voor verdwaalde zinnen, zinnen die nooit aan de beurt kwamen omdat de auteur op dat moment zijn viltstift dichtschoefde of een nieuw lint stak. Omdat de auteur woorden kreeg met de zin en hem vulgair af-dreef, uitgerekend in deze tijd de straat opstuurde, de winter in, terwijl de komma's uit de ogen van de volzindruchten. Of voor een zin die uit een meesterwerk is weggeslopen omdat hij het niet naar zijn zin heeft, omdat andere zinnen geciteerd worden. Er is verborgen leed op de wereld, veel, er zijn veel verbolgen zinnen, uit hun verband gerukt, bloedend op weg naar een maestro, naar mij.'

Ben ik hier intussen niet over de schreef aan het gaan door ordinaire reclame te maken? Oh nee, lieve lezers van de rand, dit is geen reclame, dit is een bede: houd dit Huis mee in stand!

Brigitte Raskin

van huizen en tuinen

FOTO: S. KRIS MOUCHAERS

De bedreigde parel van Sterrebeek

De oorsprong van het Kasteel ter Meeren gaat terug tot de 12de eeuw. De vierkante donjon dateert nog uit die periode. Hij werd ooit als gevangenis gebruikt. De bolspits bevat een zogenaamde spreeuwentoren met nestgelegenheid voor spreeuwen en is een unicum in ons land.

Illustere bewoners

Het huidige kasteel werd gebouwd in de 15de eeuw. Het moet toen een van de belangrijkste kastelen van de streek zijn geweest, te oordelen naar de illustere personen die er verbleven. Keizer Karel zou er bijvoorbeeld enkele maanden hebben gewoond tussen zijn troonsafstand in 1555 en zijn vertrek naar Spanje in 1556. Ook Willem van Oranje zou er hebben verbleven toen hij strijd voerde tegen de Spanjaarden. In de tweede helft van de 19de eeuw werd het kasteel grondig verbouwd door de toenmalige bewoner baron Aloysius de Fierlant, burgemeester van Sterrebeek. Toen werd tegen de oude westelijke vleugel een nieuwe vleugel opgetrokken, die oorspronkelijk bedoeld was als koetshuis en verblijven voor het personeel. Verder liggen er een jachtpaviljoen en prachtige stallingen die dringend zouden moeten worden gerestaureerd.

Het kasteelpark werd rond 1860 aangelegd in de toen modieuze landschappelijke stijl. Het is ruim 8 hectare groot en gedeeltelijk ommuurd. Het moet ooit een heel mooi park zijn geweest, met grote vijvers en imposante dreven, een grote moestuin met serres, ...

Grootse plannen

In 1974 werd het park als landschap

Langs de Mechelsesteenweg in Sterrebeek ligt het Kasteel ter Meeren, een van de mooiste kasteeldomeinen uit de rand rond Brussel. Met een totale oppervlakte van ruim 30 ha vormt het een enorme groene ruimte in het sterk verstedelijkte gebied rond de luchthaven van Zaventem. Het kasteel en het park staan echter al enkele jaren te verkommeren en er lijkt niet direct veel beterschap in zicht.

en in 2001 het kasteel als monument beschermd. Maar dat heeft de teloorgang niet kunnen tegenhouden. Een paar jaar geleden leek het er nochtans even op dat het domein een tweede jeugd zou krijgen. Het kasteel werd - uiteraard met royale overheids-subsidies - grotendeels gerestaureerd.

Het park werd als landschap en het kasteel als monument beschermd, maar dat stopte de teloorgang niet

Ook voor het park bestonden grootse plannen. De bekende tuinarchitect Jacques Wirtz tekende zelfs een nieuw ontwerp, maar uiteindelijk werd toch beslist om het oorspronkelijke negentiende eeuwse park in ere te herstellen. Ook werd een aanvang gemaakt met de restauratie van de moestuin. Zelfs

de oude serres zouden worden heropgebouwd.

Omwille van financiële problemen van de eigenaar werd de hele restauratie drie jaar geleden stopgezet. Sindsdien staat het domein opnieuw te koop en slaat het verval andermaal toe.

Nochtans bestaat er van overheidswege interesse om het domein aan te kopen. Met name de administratie Bos & Groen van het Vlaamse Gewest wil de hele site - het park en de omliggende weilanden en landbouwgronden - opnemen in het Brueghelproject als een belangrijke groene 'stapsteen' tussen het Zoniënwoud en Grimbergen-Vilvoorde. Probleem is echter dat noch de administratie Cultuur, noch de provincie Vlaams-Brabant, noch de gemeente Zaventem bereid zijn om de aankoop en de sociaal-culturele herbesteding van de gebouwen te financieren.

Vraag is nu hoe het verder moet. De sociaal-culturele vereniging Sterrebeek 2000, die ijvert voor de redding van het kasteeldomein en er een culturele herbesteding aan wil geven, vreest alvast het ergste. Het wagenhuis staat op instorten, en ook in het kasteel zelf zijn de eerste tekenen van verval merkbaar. In het park zijn dringende onderhoudswerken nodig. 'Wij begrijpen niet waarom de gemeente Zaventem niet bereid is om mee te stappen in het scenario van het Vlaamse Gewest en te investeren in een sociaal-culturele herbesteding van het kasteel', zegt voorzitter Hugo Leonard.

Paul Geerts

Plaatsen waarvan de naam eindigt op donk en broek waren ooit moerassig, drassig land. Aan het water groeide mattenbies, in de Middeleeuwen ook 'ruisch' genoemd - niet naar het ruisen van het water door het riet, al doet het daaraan denken. Door de combinatie van het een en het ander ontstond de mooie plaatsnaam Ruisbroek waarop in België twee dorpen trots kunnen zijn, Ruisbroek aan de Rupel en Ruisbroek aan de Zenne. Het eerste is de plaats waar koning Boudewijn in 1976 naartoe ging, toen de Vlietdijk er brak en het dorp dagenlang onder water stond. Het tweede is de plaats waar de mysticus Jan van Ruusbroec vandaan kwam, toen hij op de drempel van de veertiende eeuw opdook in Brussel.

Naar De Helle in Ruisbroek

Ruisbroek bij Brussel behoort vandaag tot Sint-Pieters-Leeuw en is dus randland. Dat is er vooral aan te horen: terwijl ik er rondloop, ruist op de achtergrond onophoudelijk het verkeer op de Ring. Die loopt rakelings langs de hele lengte van het dorp en snijdt sinds 1969 de inwoners af van de Zenne en haar groene waterkant. Geen nood, integendeel: volgens wijlen de onvolprezen streekkundige Constant Theys werd de autosnelweg een weldaad voor het dorp, de dijk die ervoor zorgde dat het niet langer werd getroffen door overstromingen. Ruisbroek is dan ook niet langer een dorp aan de Zenne, wel een woonstrook die geprangd zit tussen de autosnelweg en de spoorweg naar Brussel, met daarachter het kanaal Brussel-Charleroi en de drukke Bergensesteenweg. Kortom, Ruisbroek is de zoveelste buit van de grijparmen van de hoofdstad.

Christelijke inspiratie

Het beknelde dorp heeft wel een kasteel, meer zelfs, het had ooit drie kastelen, in de tijd dat de 'heerlijkheid' aan de Zenne werd doorgegeven als geschenk of erfenis binnen adellijke families. Die bouwden in Ruisbroek drie burchten op een rij, De Helle, Het Hemelrijk en Het Vagevuur. Zo worden die herengoederen althans tot vandaag in één adem opgesomd, het rijtje van drie uit de catechismus, netjes volgens de christelijke leer van verdoemenis, zaligheid en iets daartussen.

Maar was er wel ooit een Vagevuur in Ruisbroek? Het bestaan van De Helle en Het Hemelrijk zijn onbetwistbaar en dat zijn ook de sporen van een derde vesting. Maar of die echt waar Het Vagevuur heeft geheten, betwijfel ik. Ook Constant Theys moet dat hebben gedaan, want in zijn *Korte geschiedenis van Ruisbroek* heeft hij het over Het Hemelrijk, De Helle en 'een derde kasteel' dat hij naamloos laat, ook in het onderschrift bij een tekening naar een zestiende-eeuwse prent. In een recente publicatie van de streek- en volkskundigen van Sint-Pieters-Leeuw somt de inleider de drie kastelen toch weer netjes op, en situeert hij Het Vagevuur bij de grens met het buurdorp Lot. Daar moet inderdaad een derde vesting hebben gestaan, verneem ik van architect Karel Breda, een Ruisbroekenaar en hedendaagse streekkundige, maar die naamloze vesting werd vervangen door de nu ook verdwenen hoeve De Terwenschoof. Alleen de grond daarrond werd volgens Breda door de Ruisbroekenaars Het Vagevuur gedoopt - dacht ik het niet: het derde domein heet voor de aardigheid en in de volks-

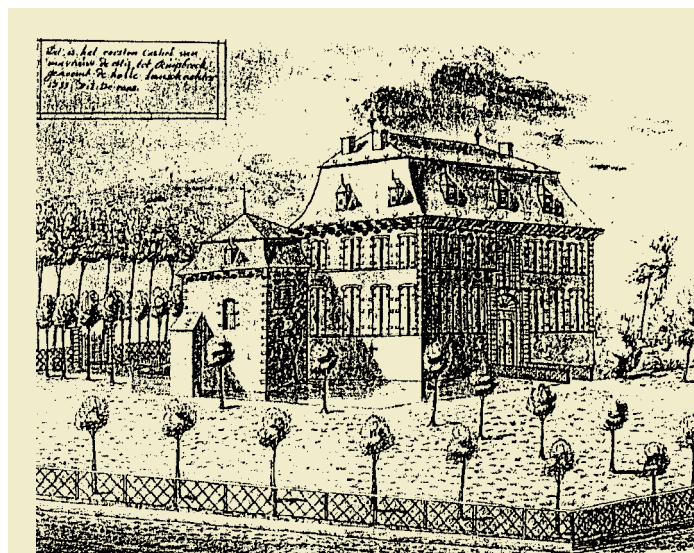
mond, om het rijtje rond te maken, Het Vagevuur.

De namen Het Hemelrijk en De Helle zijn trouwens waarschijnlijk ook achteraf gegeven, volgens Breda misschien bij wijze van eerbetoon van het dorp aan zijn beroemdste zoon. Ruisbroek zou pas in 1931 een relikwie van de mysticus verwerven, maar vond misschien eeuwen eerder dat De Helle, Het Hemelrijck en Het Vagevuur passende oorden en woorden waren in het geboortedorp van de gelukzalige. De naam 'Hemelrike' duikt nota bene voor het eerst op in 1385, kort na de dood van de toen al vereerde Ruusbroec in 1381. Dat de geschiedenis van de Ruisbroekse drievuldigheid mysterieus blijft, is overigens ook passend.

Plaisantie

Geen Hemelrike zonder Helle, en die twee bestaan nog echt. Van de oorspronkelijke kastelen resten alleen vageschetsen en stevige grondvesten. Beide werden in de achttiende eeuw verbouwd, De Helle ingrijpender dan Het Hemelrijk. En beide waren in de negentiende en vooral twintigste eeuw moeilijk privé te onderhouden landgoederen van rijk stadsvolk.

Voor Het Hemelrijk was het zelfs even kantje boordje. In 1689 werd het buitengoed beschreven als 'seker Casteel ende huys van plaisantie rontsomme bewaetert', honderd jaar later zag het er prachtig uit - als het slot van de Rode Ridder in Horst - en een eeuw verder was het een meisjesschool in handen van een nonnencongregatie. Die moet

De Helle anno 1733

De Helle is sinds 1997 een beschermd monument

zich graag gevestigd hebben in Het Hemelrijk, maar liet het mettertijd volkomen vervallen. De slotgracht werd gedempt, het kasteel raakte rontsomme dichtgeslibt met een aanbouw, een nieuwe school, serviceflats, hokken en hekken allerlei, en zo beschrijf ik wat ik zopas zag.

Maar de redding is nabij. In 2000 heeft de gemeente Sint-Pieters-Leeuw het ranke gebouw gekocht, zonder slotgracht maar met slottorentje, om het binnen een aantal jaren toe te voegen aan - ook passend voor het Hemelrijk - de OCMW-diensten. De grondige renovatie is intussen

rond op papier en zal dat in 2007 in het echt zijn, voorziet Karel Breda. Het vernieuwde Hemelrijk is zijn werk en hij ziet het al voor zich, verrassend oprijzend tussen de school

Het kasteel De Helle was allesbehalve een hel voor zijn bewoners

en andere gemeentelijke gebouwen, een oase met een binnentuin en opnieuw een slotgracht.

En dan was en is er De Helle, het oudste en grootste kasteel, ook met een slotgracht en daarover een beeldig bruggetje. De vesting werd in de 18de eeuw vervangen door wat kenners 'een laat-barok buitengoed met Franse invloed' noemen, 'un château de plaisance'. Die Helle was allesbehalve een hel voor zijn bewoners, en toen eigenares-barones d'Ostiche in 1727 bij een aannemer in Halle een bestelling van schrijnwerkerij plaatste, noemde ze haar bezit dan ook diplomatiek niet De Helle maar 'het casteel van Ruysbroeck'. In dat kasteel nam de ene na de andere rijke familie haar intrek en om zich het leven vol 'plaisance' van zulke mensen voor te stellen, beveel ik de lectuur van *Madame est servie* van Diane De Keyzer aan.

Eind negentiende eeuw kwam De Helle in handen van de Brusselse rentenier Edward De Baerdemaecker, de eerste kasteelheer van Ruisbroek die ook burgemeester werd. Na zijn dood in 1914 ging het kasteel naar zijn jongste dochter en het was haar enige zoon, nota bene een priester, die De Helle uitwoonde tot in 1982 - als dat geen stof is voor een ander, apart verhaal.

Trompetgeschal

En dan, in 1985, arriveert in De Helle geen prins op een wit paard, maar toch iemand die daarvoor kan doorgaan, Dirk Van Bruyssel. Hij wordt verliefd op de Assepoes, koopt het verwaarloosde pand en geeft het een nieuw leven. De renovatie van het gebouw is intussen al een feit, de heropbloei van het park vordert wegeltje na weg. Sinds 3 februari 1997 is De Helle bovendien een beschermd monument, wat betekent dat het nooit meer kapot is te krijgen.

Omdat de nieuwe eigenaar van deze tijd is en een rentenierende kasteelheer dat niet meer is, moet Van Bruyssel wel rendement aan zijn investering geven. Dat heeft hij uitbesteed aan het cateringbedrijf *Restauration Nouvelle*, dat de gelijkvloerse verdieping van De Helle uitbaat als een feestzaal voor huwelijken, verjaardagen, 'walking diners' enzovoorts. In De Helle? Je trouwfeest geven? Nee hoor, *Restauration Nouvelle* heeft het diplomatiek over 'het kasteel van Ruisbroek' en ook de wegwijzers in de buurt houden het zo neutraal. Leuk voor de aandachtige lezer van de reclame-website is wel het understatement: 'Dit kasteel straalt een weldadige sfeer van weleer uit.' Warmte, dat moet er zijn in De Helle.

Schijnheilig of niet, in De Helle wordt voortaan gedanst, en rontsomme kan worden gewandeld. Dat doe ik althans, het park binnengaan en er uitkijken naar de volgens mijn hellegids 'dikste geregistreerde gele trompetboom van België'. Die staat er indrukwekkend maar ook zorgbehoevend bij, en dat kan van het hele park worden gezegd: alles kan beter. En daaraan wordt dan ook door Van Bruyssel gewerkt. Nu is de tuin al mooi waar de feestvierders passeren en kunnen vertoeven, ooit wordt hij mooi tot in zijn verste struikgewas, waar wildgroei overigens geen kwaad kan.

Het is zelfs de bedoeling dat het park binnen afzienbare tijd openbaar opengaat, om te beginnen voor de omwonenden, eigenlijk alle Ruisbroekenaars. Die mopperden aanvankelijk over de parkingoverlast bij het kasteel, de soms krijsende pauwen in de tuin en - krijg dan eens een gratis attractie - vuurwerk dat 's nachts een feest had opgeluisterd. Maar de wrijvingen zijn intussen van de baan, het is nu uitkijken naar de positieve kant van de zaak, opnieuw een groene waterkant in Ruisbroek. 'Kom, we gaan naar De Helle', zullen de dorpelingen dan zeggen, als ze toe zijn aan een pauze in het leven.

Brigitte Raskin

Constant Theys, *Korte geschiedenis van Ruisbroek (Brabant)*, bewerkt en aangevuld door Piet Theys en Urbaan de Becker, uitgeverij R.Hessens, Brussel, 1970

Karel Breda en Stijn Heremans, *'De Helle', Het Kasteel van Ruisbroek*, een aflevering van *Lewe*, tijdschrift van de werkgroep voor streek- en volkskunde van Sint-Pieters-Leeuw, jaargang 23, nr. 1-2 (2004)

FOTO'S: FILIP CLAESSENS

Een degelijke taverne met eerlijke kost

Ook bij mijn Australische tafelenoot ontwaar ik een lichte paniekaanval als ik hem vertel wat de specialiteit van het huis is. Hij weigert resoluut. De invloed van zijn Britse voorouders is nog te groot, want juist de Britten zijn zowat de grootste paardenliefhebbers ter wereld. Met het verorberen van koeien hebben ze dan weer geen enkel probleem. Dus kiest mijn tafelenoot voor de grote entrecote met champignon pepersaus (19,70 euro).

Dagschotelmenu

De zware last ligt daardoor op mijn schouders. Als restaurantrecensent moet je nu eenmaal je plicht vervullen en voor alle gerechten openstaan. Ik overweeg dan ook voor de eerste keer in mijn leven een paardensteak te bestellen. Maar als we de menukaart nader bestuderen, wijst mijn tafelenoot fijnzinnig op de tekening naast het gerecht: een vrolijk hinnikend paardje. Dat doet de deur dicht: geen paardensteak voor mij vanavond! Bovendien biedt het menu heel wat meer dan steak. 'Steak is wel onze specialiteit, maar we gaan veel breder. Zo stellen we elke maand een dagschotelmenu samen met voor elke dag een ander gerecht. Iedereen weet op die manier ruim tevoren wanneer we zijn of haar lievelingskost serveren. Een uitstekende formule', legt Dirk Haesen uit. Voor 8 euro kun je elke weekdag in Old Time terecht voor een klassieke, degelijk dagschotel zoals 'Kalkoenfilet met portosausje, witloof en kroketten', 'Witte en zwarte pens met aardappelen' of 'Vispannetje met puree'. Liefhebbers van het dagmenu krijgen

Paardenbiefsteak. Geen gerecht dat tegelijk zoveel walging als verrukking opwekt. Toch is het dé trekpleister van taverne Old Time in Vilvoorde.

'We zijn in de wijde omgeving bekend voor onze paardensteak. Het vlees is fantastisch: lekker sappig en erg smakelijk', legt eigenaar en kok Dirk Haesen ons uit. Dat het gerecht niet door iedereen wordt geapprecieerd, beseft ook hij. 'Zelfs mijn vrouw eet het nooit. Zij houdt teveel van die dieren.'

voor 1 euro meer voorafgaand de dagsoep of een slaatje.

Daarnaast is er een uitgebreide menukaart met veel typisch Belgische gerechten: van Americain natuur met frietjes (9 euro), over tomaten met grijze garnalen (15 euro) tot paling in 't groen (19 euro), maar bijvoorbeeld ook scampi's 'Old Time' met rijst (16 euro).

Gemengd publiek

De menukaart is niet echt verrassend, het gangbare taverneaanbod, maar klaarblijkelijk toch aantrekkelijk genoeg om een gemengd publiek naar deze plek te lokken waar ruimte is voor zo'n 30 eters. 'Toen we 'Old Time' 13 jaar geleden overnamen, hebben we de naam behouden', vertelt Dirk. 'Het was toen uitsluitend een café waar wij een taverne van hebben ge-

maakt.' Veel is er na al die jaren niet veranderd aan het interieur. Daardoor is er helaas ook geen echte scheiding tussen rokers en niet-rokers; we roken mee met de mannen aan de toog! De steak die voor mijn tafelenoot verschijnt, ziet er veelbelovend uit; het is een groot stuk vlees van maar liefst 400 gram. Een rijke portie frietjes en een slaatje met dressing vervolledigen het gerecht. Op de knapperige frietjes en de frisse sla valt niets aan te merken, maar het vlees had malser mogen zijn, waardoor zijn eerste kennismaking met de zo geroemde Belgische biefstuk een beetje tegenvalt. Misschien had hij toch maar de paardensteak moeten kiezen!

Het vispannetje met puree dat voor mij verschijnt, ziet er heel aantrekkelijk uit. Een diep bord vol mooie stukjes witte vis, grijze garnalen en mosselen in een lichte kreeftensaus, omkranst door een smeùge puree. Het bord komt recht vanonder de grill goed warm op tafel, zoals het hoort. Heel smakelijk en alweer een ruime portie. Wie hier komt eten gaat beslist niet met een hongerig gevoel naar buiten. Wij hebben alvast geen plaats meer voor een dessert na onze maaltijd. Taverne Old Time is een eethuis zonder poespas en biedt in zijn genre wat het moet zijn: een smakelijke en betaalbare maaltijd.

Veronique Verlinden

Old Time, Hendrik I lei 152,
1800 Vilvoorde, tel. 02-252 58 63
Alle dagen open

Het huis van tekenaar Jules Lismonde in Linkebeek

Huize Lismonde in Linkebeek wil het werk van zijn vroegere bewoner, de tekenaar Jules Lismonde, bewaren en bekender maken. Het zet zijn deuren open, pronkt met Lismondes tekeningen en houtskool-creaties, verwelkomt gast-kunstenaars en organiseert regelmatig publieksvriendelijke activiteiten.

Jules Lismonde werd op 4 mei 1908 in Anderlecht geboren en overleed op 12 maart 2001 in Linkebeek. Zijn vader was een Waal, zijn moeder had Vlaamse wortels. De kunstenaar was perfect tweetalig en paste die tweetaligheid ook consequent toe; als hij met Vlamingen praatte, deed hij dat altijd in het Nederlands. 'Hij was een echte Belg, zoals je ze vandaag niet vaak meer tegenkomt', vertelt Willy Laporte, lid van de raad van bestuur van de vzw 'Huize Lismonde' en een neef van de kunstenaar. Lismonde studeerde aan de academie van Brussel en Sint-Joost-ten-Node. In 1946 sloot hij zich aan bij de kunstbeweging Jeune Peinture Belge. Eerst tekende hij vooral portretten en maakte hij snelschetsen. Later gaat zijn aandacht uit naar landschappen, maar ook naar industriële installaties zoals havens en steigers. Jules Lismonde is op zijn best als hij met houtskool werkt en de meeste van zijn tekeningen zijn dan ook op die manier gemaakt. Hij sleepte verscheidene prijzen in de wacht, zoals de Renato-Carrainprijs op de biënnale van Venetië in 1958, alsook de prijs voor de beste buitenlandse tekenaar op de biënnale van São Paulo in 1959. In een later stadium maakte Lismonde ook ontwerpen voor glasramen en wandtapijten, en in het metrostation Pétilion, dicht bij de VUB, is een groot, bronzen bas-reliëf van zijn hand te zien.

Virginie de Braekeleer

Huiselijke sfeer

In 1956 verhuisde Jules Lismonde met zijn vrouw Titi naar Linkebeek. 'Hij was vooral gecharmeerd door het prachtige park bij het huis en is er nooit meer weggegaan', vertelt Willy Laporte. Veel ruimte en groen was precies wat de kunstenaar graag rondom zich had. 'Als de tuin te wild werd, liet hij een tuinman komen, maar hij wees zelf aan welke takken mochten worden gesnoeid en welke niet. Zo tekende hij zijn omgeving in het groen! Bij zijn dood in 2001 schonk Lismonde zijn huis aan de gemeente. Zijn archieven en meer dan 500 werken behoren toe aan de vzw 'Huize Lismonde'. Virginie de Braekeleer leidt de activiteiten in het huis in goede banen; zij zorgt voor rondleidingen, kinderateliers, tentoonstellingen, concerten, gastentafels en dies meer. 'Ik woon in de villa, waardoor de huiselijke sfeer hier bewaard blijft en het geen stoffig museum wordt', zegt ze. 'Particulieren, groepen en klassen

kunnen hier het werk van Lismonde leren kennen. Elke woensdagmiddag is er een atelier voor zowel Nederlandstalige als Franstalige kinderen van 4 tot 15 jaar. Ze kunnen hier komen tekenen en schilderen in het huis van een echte kunstenaar - als dat de lessen geen extra dimensie geeft! We beginnen nu ook met ateliers tekenen en grafiek voor volwassenen waarvoor we de garageruimte hebben ingericht', vertelt Virginie de Braekeleer. 'En elke laatste vrijdag van de maand kun je in huize Lismonde aanschuiven aan een overheerlijke gastentafel om op een opgedwongen manier kennis te maken met andere aanwezigen en met het werk van Lismonde.'

Ines Minten

Huize Lismonde, Dwersbos 1,
1630 Linkebeek lismonde@tiscali.be,
www.stichting-lismonde.be,
0474-41 99 88

A rich heritage for everyone

Huize Lismonde in Linkebeek is anxious to ensure that the work of the former inhabitant, the artist Jules Lismonde, lives on and becomes more well-known. Jules Lismonde was born on 4 May 1908 in Anderlecht and died in Linkebeek on 12 March 2001. To start with he mainly drew portraits and made fast sketches. He subsequently turned his attention to landscapes, plus industrial facilities, such as harbours and landing stages. Jules Lismonde was in his element working with charcoal, and he used this medium for most of his drawings. His work was honoured with various prizes. Lismonde bequeathed his house to the municipality. His archives and over 500 works now belong to the 'Huize Lismonde' non-profit-making association. Virginie de Braekeleer, who lives in the villa, is steering the activities in the house in the right direction, organising tours, children's workshops, exhibitions, concerts, table d'hôte fixed price menus, ...

Edward & Antoine

"De Heroïsche Hond"

OP 20 NOVEMBER IS ER IN GRIMBERGEN EEN KINDERHOOGDAG MET SPANNENDE VOORSTELLINGEN, CREATIEVE WORKSHOPS EN VERRASSENDE STRAATANIMATIE. KORTOM VOOR IEDER WAT WILS EN ZELFS NOG EEN BEETJE MEER...

EN NET TOEN DE DRAAK DE RIDDER GING VERSLINDEN...

...SPRONG ZIJN TROUWE HOND TE HULP EN.

KOMMAAN ZEG! EEN HOND DIE EEN DRAAK UITSCHAKELT?!! TOTAAL ONGELOOFWAARDIG!

EDWARD EN ANTOINE? WAT DOEN JULLIE HIER OP EEN KINDERVOORSTELLING?

EUH... WE ZIJN EEN ZWARE CULTURELE GANGSTER OP HET SPOOR.

KOMMAAN, JULLIE KUNNEN BETER HELPEN ZOEKEN NAAR EEN VAN DE CIRCUSARTIESTEN DIE SPOORLOOS IS VERDWENEN

HET IS NOGAL EEN GROTE JONGEN VOLGENS ONZE BRONNEN.

VAST EEN AFREKENING IN HET MILIEU!

JUST, JA HIJ IS VAST VERMOORD DOOR PIPO DE CLOWN.

IK KRIJG JE WEL, PIPO!

IK ZAL DE LOKALE CAFÉS UITKAMMEN. WE ZOEKEN TENSLOTTE EEN ARTIEST.

EUH, COMMISSARIS, ZE GAAN DIE KANT UIT.

WE VOLGEN DIE PRUTSERS NIET. WE VOLGEN HUN HOND, TWINKIE. DIE WEEET TENMINSTE WAT SPEURWERK IS.

‘In het buitenland bestaat nog altijd een karikaturaal beeld van België’

De Duitse journalist Michael Stabenow woont in Overijse. Toen hij drie jaar oud was, verhuisde hij van Duitsland naar België, omdat zijn vader deel uitmaakte van de eerste lichte ambtenaren van de Europese Unie. Europa is altijd een rode draad in Michaels leven gebleven. Hij is nu al vijftien jaar correspondent in Brussel voor de Duitse kwaliteitskrant *Frankfurter Allgemeine Zeitung*.

Omdat Michael Stabenow in de rand en in Brussel is opgegroeid, heeft hij geen enkele moeite met Nederlands. ‘Voor een buitenlandse journalist is dat een groot voordeel want het is onmiskenbaar zo dat het contact vlotter verloopt als je Vlamingen in het Nederlands interviewt, zelfs al spreken ze perfect Frans. Ik vind dat je anders met mensen kunt praten als je ze in hun moedertaal aanspreekt.’ Toch is Stabenow een uitzondering onder zijn collega’s. ‘Je hebt weliswaar binnen alle taalgroepen correspondenten die het Nederlands beheersen, maar ik heb de indruk dat het er bij de Duitsers gemiddeld toch nog net iets meer zijn. Concreet betekent dit dat er van de 120 à 150 Duitse journalisten in Brussel zo’n 10 tot 15 behoorlijk met het Nederlands uit de voeten kunnen.’

Ingewikkeld land

De ruim 1000 buitenlandse correspondenten in en om Brussel spitsen zich voornamelijk toe op Europese berichtgeving. Een logische conclusie zou zijn dat ze de media waarvoor ze werken ook regelmatig van nieuws uit en over België zouden voorzien. ‘Toch verschijnt in verhouding bitter weinig nieuws over dit land in buitenlandse kranten. Als onze hoofdredactie één of andere toestand in Duitsland met het buitenland wil vergelijken, vraagt ze telkens hoe het er in

Michael Stabenow

Nederland aan toe gaat. België en Luxemburg worden bijna systematisch overgeslagen. Buiten de grenzen leeft er nog altijd een erg karikaturaal beeld van België. Men beschouwt het als een ingewikkeld land waar Walen en Vlamingen eeuwig ruzie maken. Voor de rest heb je er frieten, Eddy Merckx en Dutroux. Meer niet! En dat terwijl België voor Duitsland bijvoorbeeld de vierde belangrijkste handelspartner is. Daar staat niemand bij stil!’ Alleen als er iets opzienbarends gebeurt, haalt ons land vlot de buitenlandse kranten. Volgens Stabenow is de zaak-Dutroux zo prominent in de internationale pers gekomen omdat zowat elk land hier zijn mannetjes heeft zitten.

Opgeblazen spanningen

‘Ik voel me na al die jaren nog altijd Duits’, vertelt Michael Stabenow, ‘maar tegelijk voel ik me hier ook prima thuis. Ik heb in geen enkel land zo lang gewoond. Voor mijn studies ben ik acht jaar in Duitsland, Engeland en Noord-Ierland geweest, maar de rest heeft zich in België afgespeeld. Ik heb eerst in Brussel en Hoeilaart gewoond en nu zit ik al vijftien jaar in Overijse.’ Door zijn woonplaats is Stabenow op de hoogte van de problemen in de rand en in Brussel. ‘Ik ben het ermee eens dat meer mensen moeite zouden moeten doen om Nederlands te leren. Toch denk ik dat veel spanningen tussen de verschillende groepen - Walen, Vlamingen, allochtonen - een politieke lading hebben. De communautaire kwestie kan de emoties op het nationale niveau hoog doen oplaaien en altijd wel voor een crisis zorgen. Dáár zitten de problemen. Spanningen tussen de mensen die hier dagelijks naast elkaar leven, zijn er natuurlijk ook, maar die worden volgens mij vaak erg opgeblazen. Ik weiger partij te trekken voor de ene of de andere groep. Ik schiet met iedereen goed op, of het nu Franstaligen, Vlamingen of Brusselaars zijn. Als ik meestap in De Gordel, beschouw ik die niet als een manifestatie die tegen anderstalige of andersdenkende mensen is gericht, maar veeleer als een evenement dat mensen samenbrengt.’

Ines Minten

‘Im Ausland existiert nach wie vor ein Karikaturbild von Belgien’

Der deutsche Journalist Michael Stabenow wohnt schon seit fünfzehn Jahren in Overijse und ist Brüsseler Korrespondent der deutschen Qualitätszeitung *Frankfurter Allgemeine Zeitung*. Durch seinen langjährigen Aufenthalt in Belgien spricht er perfekt Niederländisch, was ihm bei seiner Arbeit besonders nützlich ist. Es sorgen in Brüssel schätzungsweise 1.000 Auslandskorrespondenten für die europäische Berichterstattung. Dennoch sind in den ausländischen Zeitungen besonders wenig Nachrichten über Belgien zu lesen. ‘Außerhalb der Grenzen existiert nach wie vor ein Karikaturbild von Belgien. Belgien gilt als ein kompliziertes Land, in dem sich Wallonen und Flamen ewig streiten. Ansonsten gibt es dort pommes frites, Eddy Merckx und Dutroux. Mehr nicht! Und das, obwohl Belgien beispielsweise der viertwichtigste Handelspartner Deutschlands ist. Daran denkt keiner!’